อภินันทนาการ

สำนักหอสมุด

สังคมนก

วันทนีย์ ปานทุ่ง

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร
วันลงทะเบียน ๕ - มี.ค. ๒๕๕๗
เลขทะเบียน 1672355X
เลขเรียกหนังสือ

ศิลปนิพนธ์เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์
พฤษภาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

THE BIRD SOCIETY

WANTANEE PANTHUNG

An Art Thesis Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirement
for the Degree of Bachelor of Fine and Applied Arts
Program in Visual Art Design
May 2014

Copyright 2014 by Naresuan University

คณะกรรมการสอบศิลปนิพนธ์ได้พิจารณาศิลปนิพนธ์ เรื่อง "สังคมนก" ของ นางสาววันทนีย์ ปานทุ่ง เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ ภาควิชาศิลปะและการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....ประธาน

(อาจารย์สุรชาติ เกษประสิทธิ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวีรัศมิ์ พรหมรัตน์)

.....กรรมการ

(อาจารย์สมหมาย มาอ่อน)

.....กรรมการ

(อาจารย์ธีรวุฒิ บุญยศักดิ์เสรี)

.....กรรมการ

(อาจารย์อาคม ทองโปร่ง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ฐิติ สมบูรณ์เอนก)

.....กรรมการ

(อาจารย์ชญานิศ ชิงช่วง)

อนุมัติ

.....

(ดร.สันต์ จันทร์สมศักดิ์)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

พฤษภาคม 2557

ชื่อเรื่อง สังคมนก
ผู้วิจัยสร้างสรรค์ วันทนีย์ ปานทุ่ง
ประธานที่ปรึกษา อาจารย์อาคม ทองโปร่ง
กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์สุรชาติ เกษประสิทธิ์
ประเภทสารนิพนธ์ ศิลปนิพนธ์ ศป.บ สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
ปีการศึกษา 2556
คำสำคัญ สังคม, นก

บทคัดย่อ

การสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุด" สังคมนก" นี้ โดยผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ศิลปะเป็นสื่อในการนำเสนอ อารมณ์ความรู้สึกตลอดจนทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ส่วนตัวซึ่งเป็นผลมาจากนก ที่สามารถพบเห็นได้บ่อยๆและจากสภาพภูมิประเทศทั่วๆไปในธรรมชาติ ซึ่งจะมีนกอาศัยอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่งไม่ว่าจะอยู่ในเมือง กลางท้องทุ่งนา กลางป่าเขาลำเนาไพรหรือท้องทะเล เราจะสามารถพบเห็นนกได้ โดยส่วนใหญ่นกจะอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มและจะอาศัยหรือออกหากินเป็นฝูง ซึ่งนกนั้นจะมีความสำคัญเป็นอันมากทั้งต่อระบบนิเวศวิทยา และต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ นกมีการสื่อสารกันด้วยเสียงร้องและมีการกระทำต่อกันจึงทำให้เกิดเป็นสังคมของการอยู่ร่วมกัน

โดยผู้สร้างสรรค์มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและค้นคว้าแนวทางการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ในรูปแบบผลงานศิลปกรรม โดยกรรมวิธีทางเทคนิคภาพพิมพ์ที่ผลงานจะมีลักษณะรูปแบบเนื้อหาในแนวทางเฉพาะตน เพื่อแสดงความหมายและคุณค่าทางความงามของชีวิตที่มีนัยยะทางความอิสระเป็นสำคัญและความเป็นไปตามสภาพอารมณ์ของความรู้สึก โดยการนำเสนอผลงานศิลปะที่มีแรงบันดาลใจมาจากการเฝ้าสังเกตการณ์พฤติกรรมของนกในธรรมชาติ โดยรูปแบบผลงานที่แสดงออกมาจะมีลักษณะแบบเหมือนจริง (Realism) ซึ่งมีเรื่องราว เนื้อหาและแนวความคิด ซึ่งเป็นสาเหตุ ที่ทำให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจต่อการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ และเพื่อต้องการ ที่จะนำเสนอทัศนคติ โดยผ่านสะท้อนภาพที่เกี่ยวกับเรื่องของสังคมนกที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติ โดยผ่านการสร้างสรรค์ผลงานให้ออกมาในรูปแบบผลงานทางเทคนิคภาพพิมพ์ โดยที่มีการแสดงออกผ่านทางรูปทรง สัญลักษณ์ทางศิลปะที่มีความสอดคล้องเป็นเอกภาพเดียวกันกับแนวความคิดและเนื้อหาของเรื่องราวดังกล่าว ด้วยโครงสร้างทางความคิดและลักษณะวิธีการในการนำเสนอแบบความเป็นเฉพาะตน

Title	The bird society
Author	Wantanee Panthung
Advisor	Mr. Arkom Thongprong
Co – Advisor	Mr. Surachat Katprasit
Academic Paper	Art thesis for Bachelor of Fine and Applied Arts (Visual Art Design), Naresuan University
Year	2013
Keyword	Society, bird

ABSTRACT

This art thesis "The bird society" was created by using art in presenting the emotion and attitudes concerning to individual experience affected from birds seen frequently in natural surrounding where birds live and we can see in the city, in the field, in the wood, or at the sea. Mostly when we see birds, they live together in a group. They live and look for their food together in a group. Birds are important in ecological system and towards human living. Birds communicate by singing and interacting to one another so that their society is formed.

The purpose of this art thesis was to study and search for ways to create an art thesis in a form of art work by individual print technique to express meaning and worth of beauty of life implying freedom and possibility generated from feeling. This art presentation was inspired by observing birds' behaviors in nature so realism was presented in a story, content, and concept which were reasons for creating this art thesis. Furthermore, this was to present attitude by reflecting bird society in the nature through creating print technique. It was presented in shapes and art symbols which were consistent in integrity with the concept and the content of the story by the structure of thought and method of individual presentation.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้สร้างสรรค์ขอน้อมรำลึกถึงด้วยความเคารพกตัญญูต่อพระคุณของบิดามารดาผู้ให้กำเนิด ให้สติปัญญา ตลอดจนการดูแลเอาใจใส่และส่งเสริมให้ผู้สร้างสรรค์เป็นคนดีและให้เงินทุนในการศึกษาเล่าเรียนแก่ผู้สร้างสรรค์มาโดยตลอด รวมทั้งให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ และคอยให้ความรักและกำลังใจ รวมถึงการแสดงออกทางการกระทำและคำพูดต่อผู้สร้างสรรค์โดยให้รู้จักคิดบวกโดยสอนแต่สิ่งที่ดีๆ ในการดำเนินชีวิตตลอดมา และในโอกาสแห่งความสำเร็จนี้ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อาคม ทองโปร่ง ผู้ซึ่งมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการควบคุมศิลปนิพนธ์ทั้งได้มอบความเมตตาและคอยช่วยเหลือในสิ่งต่างๆ มากมาย โดยท่านได้ให้คำปรึกษาแก่ข้าพเจ้าด้วยดีเสมอมา โดยเฉพาะการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้จวบจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี และรวมทั้งคณาจารย์สาขาออกแบบทัศนศิลป์ทุกท่านที่ให้ประสบการณ์ทางความรู้ ความเข้าใจและคอยให้คำอบรมสั่งสอน ด้วยความรัก ความเมตตาและเป็นกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์และผู้สร้างสรรค์ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือให้โครงงานในครั้งนี้ทุกท่านที่มีส่วนทำให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีตลอดมา

ท้ายนี้ผู้สร้างสรรค์ขอให้คุณค่าในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้จะมีส่วนช่วยให้ผู้ที่ใฝ่หาความรู้ทางศิลปะจะพึงได้รับประโยชน์ตามสมควรบ้างไม่มากก็น้อยรวมทั้งต่อเพื่อนมนุษย์ทั้งหลายที่ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในโลกของเราใบนี้ต่อไป

(วันทนีย์ ปานทุ่ง)

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ ..... ก

Abstract ..... ข

กิตติกรรมประกาศ ..... ค

สารบัญ ..... ง-ฉ

สารบัญภาพ ..... ช-ฌ

บทที่ 1 บทนำ 1

ความเป็นมาในการริเริ่มสร้างสรรค์ผลงาน 1-2

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ 2

วัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ 3

จุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์ 3

ขอบเขตการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ 4

คำจำกัดความหรือคำศัพท์เฉพาะ 5

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ 6

วิธีการศึกษา 6

แหล่งข้อมูล 6

ภาพแหล่งข้อมูล 7-14

บทที่ 2 เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 15

ทัศนคติเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ 15

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ 16

อิทธิพลที่ได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ 16

สารบัญ(ต่อ)

- อิทธิพลที่ได้รับจากระบบนิเวศ (ECOSYSTEM) 16-17
- อิทธิพลที่ได้รับจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 18
- อิทธิพลที่ได้รับจากช่วงเวลา 19
- อิทธิพลที่ได้รับจากพฤติกรรมของนก 20-25
- อิทธิพลและความบันดาลใจในศิลปกรรม 26
- อิทธิพลจากศิลปิน 27
- Gustave Courbet 28-30
- Caspar David Friedrich 31-33
- ศาสตราจารย์ประหยัด พงษ์ดำ 34-36

บทที่ 3 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ 37

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ 37

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ 37

ศิลปะ ประกอบด้วย รูปทรง กับ เนื้อหา 38-39

หลักการสร้างสรรค์ศิลปะ 40-41

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ 42

วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน 42-43

ภาพแหล่งข้อมูล 44-49

การวิเคราะห์ ข้อมูลเนื้อหา จากภาพตัวอย่าง 50

สรุปในการศึกษา ค้นคว้าข้อมูล ภาพข้อมูล ภาพผลงานศิลปะ 50

การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์ 51-53

กระบวนการการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ก่อนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ 53-59

การวิเคราะห์ผลงาน 59

บทที่ 4 การรายงานผลและวิเคราะห์คุณค่าศิลปะของศิลปนิพนธ์ 60

การสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์.....60

ผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ ระยะที่ 1.....60-61

ผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ ระยะที่ 2.....61-62

ผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ ระยะที่ 3.....62

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์.....63

การวิเคราะห์ทัศนะธาตุทางศิลปะที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ 64-66

ผลงานศิลปนิพนธ์.....67

ผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 1 68

ผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 2 69

ผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 3 70

ผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 4 71

บทที่ 5 บทสรุป 72

บทสรุป.....72

บรรณานุกรมและเอกสารอ้างอิง .....ญ-ฎ

ประวัติผู้วิจัย .....ฏ

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ภาพการศึกษารูปทรงของโครงสร้างต้นไม้ในธรรมชาติ	8
2	ภาพการศึกษารูปทรงของโครงสร้างต้นไม้ในธรรมชาติ	8
3	ภาพการศึกษารูปทรงของโครงสร้างต้นไม้ในธรรมชาติ	9
4	ภาพการศึกษารูปทรงของโครงสร้างต้นไม้ในธรรมชาติ	9
5	ภาพการศึกษารูปทรงและกิริยาท่าทางของนก	10
6	ภาพการศึกษารูปทรงและกิริยาท่าทางของนก	10
7	ภาพการศึกษารูปทรงและกิริยาท่าทางของนก	11
8	ภาพการศึกษารูปทรงและกิริยาท่าทางของนก	11
9	ภาพจากข้อมูลภาพถ่าย	12
10	ภาพจากข้อมูลภาพถ่าย	12
11	ภาพจากข้อมูลภาพถ่าย	13
12	ภาพจากข้อมูลภาพถ่าย	13
13	ภาพจากข้อมูลภาพถ่าย	14
14	ภาพจากข้อมูลภาพถ่าย	14
15	ภาพจากภาพการศึกษาระบบนิเวศ	17
16	ภาพการศึกษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	18
17	ภาพการศึกษาช่วงเวลา	19
18	ภาพของศิลปิน	28
19	ภาพผลงานจิตรกรรม	29
20	ภาพผลงานจิตรกรรม	29
21	ภาพผลงานจิตรกรรม	30
22	ภาพผลงานจิตรกรรม	30
23	ภาพของศิลปิน	31
24	ภาพผลงานจิตรกรรม	32
25	ภาพผลงานจิตรกรรม	32
26	ภาพผลงานจิตรกรรม	33
27	ภาพผลงานจิตรกรรม	33

28 ภาพของศิลปิน....34
29 ภาพผลงานภาพพิมพ์แกะไม้....35
30 ภาพผลงานภาพพิมพ์แกะไม้....35
31 ภาพผลงานภาพพิมพ์แกะไม้และจิตรกรรม....36
32 ภาพผลงานภาพพิมพ์แกะไม้....36
33 ภาพแผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ....37
34 ภาพแผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง....38
35 ภาพข้อมูลจากภาพถ่าย....45
36 ภาพการศึกษารูปทรงของโครงสร้างต้นไม้ในธรรมชาติ....45
37 ภาพการศึกษารูปทรงของนกในธรรมชาติ....46
38 ภาพการศึกษารูปทรงของนกในธรรมชาติ....46
39 ภาพการศึกษาช่วงเวลาของบรรยากาศ....47
40 ภาพการศึกษาช่วงเวลาของบรรยากาศ....47
41 ภาพผลงานภาพพิมพ์แกะไม้....48
42 ภาพผลงานจิตรกรรม....49
43 ภาพอุปกรณ์สร้างสรรค์ผลงาน....51
44 ภาพอุปกรณ์สร้างสรรค์ผลงาน....51
45 ภาพอุปกรณ์สร้างสรรค์ผลงาน....52
46 ภาพอุปกรณ์ทำความสะอาด....52
47 ภาพอุปกรณ์สร้างสรรค์ผลงาน....53
48 ภาพการจัดทำภาพแบบร่าง(Sketch)....54
49 ภาพการจัดทำภาพแบบร่าง(Sketch)....54
50 ภาพการจัดทำภาพแบบร่าง(Sketch)....55
51 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน....56
52 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน....56
53 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน....57
54 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน....57
55 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน....58
56 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน....58

57 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน.....59
58 ภาพผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ ระยะที่ 1.....60
59 ภาพผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ ระยะที่ 2.....61
60 ภาพผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ ระยะที่ 3.....62
61 ภาพการวิเคราะห์ทัศนธาตุทางศิลปะ.....64
62 ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 1.....68
63 ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 2.....69
64 ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 3.....70
65 ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 4.....71

มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทที่ 1

บทนำ

การที่จะสร้างสรรค์งานศิลปะให้เกิดเป็นสิ่งใหม่นั้น จำเป็นจะต้องมีระบบ มีวิธีการที่จะต้องดำเนินการไปตามขั้นตอน เช่น การเริ่มตั้งแต่ความคิด แรงบันดาลใจ อารมณ์ความรู้สึก และความประทับใจ จากผู้สร้างสรรค์จำเป็นจะต้องอาศัยข้อมูลเรื่องราวต่างๆจากสิ่งมีชีวิตและวัตถุดิบที่มาจากในธรรมชาติที่มีอยู่แล้ว โดยจะสร้างขึ้นมาใหม่หรือปรับปรุงเสริมแต่งเพิ่มเติมจากเดิมจากที่เราเห็นหรือพบเจอรอบๆ ตัวของผู้สร้างสรรค์ซึ่งเกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้นๆขึ้นมา โดยสัมพันธ์กับเนื้อหาเรื่องราวที่ได้คิดหรือประทับใจอยู่แล้วและนำมาเป็นจุดเริ่มต้นของแรงบันดาลใจในการที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะขึ้นมา เพื่อให้เกิดเป็นรูปแบบเฉพาะตัวได้

และเมื่อกล่าวถึงสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ ผู้สร้างสรรค์ก็ได้หยิบยกเอาสิ่งที่สนใจเป็นอย่างมาก คือ เรื่องราวของนกซึ่งในแต่ละชนิดก็เปรียบเสมือนเป็นสิ่งที่สามารถพบเห็นได้บ่อยๆ ซึ่งมีอยู่ทั่วทุกหนทุกแห่ง ไม่ว่าจะอยู่ในเมือง กลางทุ่ง กลางป่าเขาหรือท้องทะเล เราก็จะสามารถพบเห็นนกได้ ซึ่งนกโดยพฤติกรรมส่วนใหญ่จะอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นฝูง และมีความสำคัญเป็นอันมากทั้งต่อระบบนิเวศและต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างมากระหว่างคนกับนกในความเป็นจริงที่ปรากฏและต่อการเกื้อกูลกันระหว่างนกกับสรรพสิ่งต่างๆ ตามธรรมชาติก็เป็นไปอย่างแนบแน่น โดยความเป็นจริงแล้วนั้นถ้าหากปราศจากนกคงเป็นเรื่องยาก ที่จะจินตนาการถึงการดำรงอยู่ต่อไปของชีวะภาคในโลกใบนี้ นอกจากนั้นไม่ว่าจะพูดถึงสีสัน ความงดงามในลวดลายของนกที่ประดับประดาโลกให้มีความสวยงาม รวมทั้งเรื่องของเสียงอันไพเราะยิ่งแล้ว นกเหล่านี้ยังมีประโยชน์อย่างยิ่งในการช่วยกำจัดศัตรูของชาวไร่ ชาวนา และชาวสวน โดยที่ไม่ต้องลงทุนอะไรเลยในการกำจัดหรือป้องกันในปัญหาของสิ่งเหล่านี้เพราะธรรมชาติก็มีระบบจัดการของธรรมชาติอยู่แล้ว

ดังนั้นศิลปนิพนธ์ของผู้สร้างสรรค์ชุดนี้ จึงเป็นการสร้างสรรค์และต้องการนำเสนอผลงานให้ออกมาในรูปแบบผลงานทางเทคนิคภาพพิมพ์ ที่ผู้สร้างสรรค์อยากจะบอกกล่าวและต้องการแสดงถึงเรื่องราวของนก โดยรวมอยากจะนำเสนอไปที่เรื่องราวของพฤติกรรมทางสังคมของนกเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งนกจะมีการดำรงชีวิตและการอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นฝูง มีการสื่อสารกันด้วยเสียงร้องเป็นส่วนใหญ่ในการออกหากิน ซึ่งจากการเฝ้าสังเกตนกทุกชนิดล้วนจะมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลาต่างๆกัน โดยสาเหตุที่นกอยู่ร่วมกันเป็นฝูง เพื่อมันจะทำให้รู้สึกปลอดภัยในการ

ดำรงชีวิตอยู่รวดได้และในการดำรงชีวิตเพื่อให้อยู่รวดในสิ่งแวดล้อม โดยมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กันกับธรรมชาติตลอดช่วงชีวิตของมันเอง

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

นกเป็นสัตว์ปีกที่ปรากฏตัวอยู่แทบจะทุกหนทุกแห่งในโลก มีขนาดเล็กตั้งแต่เท่าแมลงภู่ไปจนถึงสูงใหญ่หลายเมตร ทั้งยังมีพฤติกรรมอันน่าพิศวงแตกต่างกันออกไป แต่ไม่ว่านกจะมีรูปร่างหรือพฤติกรรมแตกต่างกันแค่ไหน ทุกชนิดก็มีโครงสร้างร่างกายที่เหมือนกัน คือ เป็นสัตว์เลือดอุ่นที่มีกระดูกสันหลัง ซึ่งวิวัฒนาการมาจากสัตว์เลื้อยนคลาน ดังจะเห็นร่องรอยความสัมพันธ์ ดังกล่าวจากโครงสร้างกระดูกและกล้ามเนื้อที่คล้ายกัน เกล็ดขาที่มีลักษณะเช่นเดียวกับสัตว์เลื้อยคลาน มีการว่างไข่และตัวอ่อนมีฟันพิเศษสำหรับเจาะเปลือกไข่ออกมาเหมือนกัน

ซึ่งถ้าจะกล่าวถึงนกซึ่งเป็นสัตว์ที่เราคุ้นเคยกันดีอยู่แล้ว และถ้าหากอาจมองลึกลงไปในพฤติกรรมต่างๆ ของตัวนกแล้วนั้นเราจะเห็นว่ามีเสน่ห์อันชวนหลงใหลจากขนแสนสวย เสียงไพเราะ และปีกที่โบกบินอย่างอิสระซึ่งดูแล้วทำให้รู้สึกสึกความเป็นเพื่อนที่น่ารัก และผูกพันกับมนุษย์มายาวนาน มนุษย์เราเปรียบนกเสมือนตัวแทนชีวิตที่เสรี เป็นสัญลักษณ์ของเสรีภาพ นกที่ปรากฏตัวในธรรมชาติ ช่วยเติมสีสันและประดับโลกให้งดงาม ที่สำคัญคือ นกเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศวิทยา ที่เอื้อประโยชน์ต่อมนุษย์และธรรมชาติอย่างมหาศาล นก เรียกได้ว่าเป็นสัตว์สังคมอีกชนิดหนึ่ง มีความหมายอย่างสำคัญกว้างๆ สำหรับสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ทั้งในสปีชีส์เดียวกันและต่างสายพันธ์กัน เรียกว่า เป็นระบบสังคมที่เป็นเอกลักษณ์ โดยนกมีสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างแม่และลูก คล้ายกับมนุษย์เราและสัตว์ประเภทอื่นๆ บางชนิด

อย่างไรก็ตามจากแนวความคิดดังกล่าวนี้ จึงทำให้เกิดความบันดาลใจ ในการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ขึ้น เพื่อนำเสนอและถ่ายทอดถึงสุนทรียภาพของสังคมนก ที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก้อน มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างใดอย่างหนึ่ง จนทำให้เกิดขึ้นเป็นสังคมของการอยู่ร่วมกันอย่างมีระบบ

โดยลักษณะการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ผลงานจะออกมาเป็นแนว อัตวิสัย (Subjectivity) หมายถึงมุมมองหรือความคิดเห็นของบุคคล โดยเฉพาะสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกหรือความต้องการ โดยผู้สร้างสรรค์ได้นำความคิดทั้งหมดนี้มาพัฒนา และถ่ายทอดออกมาผ่านรูปทรงของพฤติกรรมนกในธรรมชาติ ซึ่งสิ่งที่ได้จะเป็นผลงานสร้างสรรค์ศิลปะด้วยกระบวนการทางเทคนิคภาพพิมพ์ ในรูปแบบเหมือนจริง (Realism)

วัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์

1. เพื่อศึกษาและค้นคว้าแนวทางสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ในรูปแบบผลงานทางเทคนิคภาพพิมพ์ที่มีลักษณะรูปแบบเนื้อหาเฉพาะตน มีเอกภาพทั้งในด้านของแนวความคิด เนื้อหา รูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์ที่ออกมาได้อย่างผสมกลมกลืนได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อสร้างสัญลักษณ์จากความคิด จินตนาการ โดยสะท้อนให้เห็นมุมมองและทัศนคติของผู้สร้างสรรค์ ให้ออกมาในรูปแบบของผลงานภาพพิมพ์
3. เพื่อแสดงคุณค่าและความงาม ของนกที่อาศัยในธรรมชาติที่เป็นไปตามสภาพความรู้สึก โดยผ่านการผสมผสานกันระหว่างเทคนิค และการแสดงออกทางเนื้อหาแนวความคิดในรูปแบบของแต่ละชิ้นงาน โดยมีแรงบันดาลใจมาจากพฤติกรรมและรูปลักษณะของนก
4. เพื่อแสดงถึงความน่าสนใจในรายละเอียด โดยผ่านทางกลวิธีภาพพิมพ์เป็นส่วนหลัก โดยมุ่งเน้นที่กลวิธี Dry point, Paper block, Eraser Linocut (แสตมป์ยางลบ) เป็นต้น

จุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์

1. เพื่อเป็นการศึกษาและค้นคว้ากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ และมีการบันทึกผลงานที่สร้างสรรค์ในแต่ละขั้นตอนผลิต
2. เพื่อนำเสนอทัศนคติและสะท้อนเรื่องราวถึงการอยู่ร่วมกันของสังคมนก ให้ออกมาเป็นผลงานทางเทคนิคภาพพิมพ์ และนำเสนอให้เป็นที่ประจักษ์สู่สาธารณชนต่อไป
3. เพื่อแสดงออกให้เป็นสัญลักษณ์ทางทัศนศิลป์ คือ เส้นและรูปทรงที่แสดงความเคลื่อนไหว น้ำหนักต่างๆ ตลอดจนแสดงมิติตื้นลึกของสีบรรยากาศ ในแต่ละช่วงเวลา และพื้นผิวที่แสดงลักษณะที่แตกต่างกันออกไป
4. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทางกลวิธีภาพพิมพ์ ที่ใช้รูปทรงอินทรียรูปเป็นหลักสำคัญในการถ่ายทอดสู่ผลงาน
5. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกรรมวิธีในการสร้างสรรค์ และได้ทดลองหากรรมวิธีในการสร้างสรรค์และแนวทางใหม่ๆ ในการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานในอนาคต

ขอบเขตการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ เป็นผลงานศิลปะประเภทภาพพิมพ์ได้กำหนดขอบเขตของการสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตทางด้านรูปแบบ
   1.1 รูปแบบซึ่งผลงานจะออกมาเป็นผลงานศิลปะประเภทภาพพิมพ์ มีลักษณะ 2 มิติ บนระนาบแบบเหมือนจริง (Realism) แต่รายละเอียดภายในผลงานนั้นจะให้ความรู้สึกต่อผู้ดูในมิติแบบ 3 มิติที่ลวงตา
   1.2 เป็นผลงานภาพพิมพ์ที่นำรูปทรงของนก มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
   1.3 ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ เป็นวิธีการทำงานทางเทคนิคภาพพิมพ์ ด้วยเทคนิค Dry point ที่มีลักษณะการสร้างรูปทรงบนแผ่นระบานแบนหรือทำให้เกิดร่องรอยด้วยการขุดขีดจากอุปกรณ์ และเครื่องเจียรสายอ่อน โดยใช้สร้างบรรยากาศพื้นหลังด้วยเทคนิค Paper block และเทคนิค Eraser Linocut (แสตมป์ยางลบ) โดยแกะยางลบเป็นรูปนก ปั๊มลงบนผลงาน
   1.4 จำนวนผลงานศิลปนิพนธ์ชุดละ 1 ชิ้น และผลงานทั้งหมดจะมีลักษณะที่เหมาะสำหรับติดตั้งบนผนัง

2. ขอบเขตทางด้านเนื้อหา
   2.1 มีเรื่องราวเนื้อหาและแนวความคิดที่เกี่ยวกับ สังคมนก ที่ส่วนใหญ่แล้วจะมีพฤติกรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นฝูงๆ ซึ่งทำให้เกิดเป็นสังคมของการอยู่ร่วมกัน และต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในแต่ละกลุ่มสายพันธ์กันในแต่ละชนิดของนก ซึ่งเป็นไปตามระบบนิเวศวิทยา

คำจำกัดความหรือคำศัพท์เฉพาะ

1. เทคนิค Paper block คือ ภาพพิมพ์กระดาษ (Paper-cut or Paper block) จัดอยู่ในกระบวนการพิมพ์ด้วยแม่พิมพ์ผิวนูน (Relief Process) โดยเป็นการพิมพ์สีให้ติดอยู่บนผิวหน้า ที่ราบเรียบของแม่พิมพ์กระดาษ
2. เทคนิค Dry point เป็นกรรมวิธีของภาพพิมพ์โลหะร่องลึก ซึ่งร่องรอยถูกสร้างขึ้นบนแม่พิมพ์สังกะสีโดยการขูดขีดด้วย เครื่องแหลมคม (needle) เครื่องมือนี้สร้างขอบแหลมคมออกมา ทั้งเส้นที่ขูดขีดเป็นร่องลึกนี้จะอุ้มหมึก เพื่อให้เกิดลวดลายที่ได้สร้างไว้ ซึ่งส่วนที่เป็นร่องลึกนี้จะเป็นส่วนที่ เมื่อเช็ดแม่พิมพ์และพิมพ์เส้นที่ได้จะมีความอ่อนนุ่มดูคล้ายกำมะหยี่
3. เทคนิค Eraser Linocut (แสตมป์ยางลบ) การแกะยางลบ คือ เป็นเทคนิคการทำตัวปั๊มแบบตรายาง โดยการแกะรูปต่างๆลงบนยางลบ
4. การขัดแย้ง (Opposition) การแตกต่างกันอย่างตรงกันข้าม เช่น ดำกับขาว นอนกับตั้ง ดีกับชั่ว
5. การเปลี่ยนแปร (Variation) การเปลี่ยนแปรกันไปของรูปทรง หรือสิ่งของที่เป็นชนิดเดียวกัน
6. การซ้ำ (Repetition) การทำอีกครั้ง การปรากฏตัวของสิ่งที่เหมือนกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป เช่น การซ้ำของรูปทรง จังหวะ ฯลฯ
7. การประสาน (Transition) การทำให้กลมกลืนกัน การทำให้เข้ากันได้หรือการสอดแทรกเข้าด้วยกัน เช่น เทาทำให้ดำกับขาวกลมกลืน เส้นเฉียงทำให้เส้นตั้งกับเส้นนอนเข้ากันได้ การใช้สีหรือทัศนธาตุหลายๆ อย่างทำให้เกิดความกลมกลืนกัน
8. ดุลยภาพ (Balance) สภาพของการถ่วงดุลกันของน้ำหนัก อำนาจ ฯลฯ ความกลมกลืนของทัศนธาตุที่ประกอบกันในงานชิ้นหนึ่ง
9. ทัศนธาตุ (Visual elements) สิ่งที่เป็นปัจจัยของการเห็น ได้แก่ เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง รูปทรง สี และลักษณะผิว
10. ศิลปะรูปธรรม (Realism) ศิลปะที่แสดงรูปลักษณ์ของสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในรูปแบบเหมือนจริง

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

- นำข้อมูลที่ได้ค้นคว้าศึกษา มาวิเคราะห์ในการสร้างสรรค์ โดยจัดรูปแบบ และองค์ประกอบทิศทางของตำแหน่ง ผ่านเรื่องราวเป็นแบบร่าง (Sketch) คร่าวๆ ในกระดาษให้สอดคล้องกับแนวคิด ที่จะสามารถพัฒนาเป็นผลงานจริงได้
- นำภาพแบบร่าง (Sketch) เข้ารับการพิจารณาพร้อมคำแนะนำปรับปรุง เพื่อการพัฒนาภาพแบบร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
- เริ่มสร้างสรรค์ผลงานจริงตามแนวทางที่ได้ทำแบบร่าง (Sketch) ไว้ รวมไปการแก้ไขปัญหาในขณะที่ปฏิบัติงาน พร้อมกับปรึกษาอาจารย์ประกอบกับการสร้างสรรค์งานอย่างสม่ำเสมอ

วิธีการศึกษา

1. กำหนดหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับ การอยู่ร่วมกันของนก มีการกระทำระหว่างกัน จึงเกิดเป็นสัตว์สังคมอีกชนิดหนึ่ง ที่มีการอยู่ร่วมกันเป็นฝูง
2. ค้นคว้าหาข้อมูลทั้งจากประสบการณ์ที่ได้พบเห็น เอกสาร สื่อต่างๆ บทความที่เกี่ยวกับนก ภาพถ่ายจากอินเตอร์เน็ต ฯลฯ
3. ศึกษาจากงานสร้างสรรค์ศิลปะ ของศิลปินท่านอื่นๆรูปแบบในแนวงานที่ใกล้เคียงกัน
4. ศึกษาการสร้างสรรค์ โดยเริ่มจากการปฏิบัติค้นคว้าภาพแบบร่าง (Sketch) และหาแนวทางวิธีการที่เหมาะสมกับขั้นตอนการปฏิบัติงานต่อไป
5. ปฏิบัติการสร้างสรรค์เป็นผลงานภาพพิมพ์ขึ้นมา และพัฒนาผลงานจากภาพแบบร่าง (Sketch) ให้ปรากฏเป็นผลงานจริง จำนวนชุดละ 1 ชิ้น
6. นำเสนอผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ในแต่ละชุด และภาพแบบร่างทั้งหมดเข้ารับการวิจารณ์ จากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อบกพร่อง ซึ่งเป็นการนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาการสร้างสรรค์เพื่อให้การดำเนินงานไปสู่ขั้นตอนที่สมบูรณ์ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามวัตถุประสงค์ให้ได้มากที่สุด

แหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลจากสื่อต่างๆ เช่น เอกสาร บทความ ภาพถ่ายต่างๆ จากอินเตอร์เน็ต ฯลฯ
2. ข้อมูลจากประสบการณ์จริง ของผู้สร้างสรรค์ที่ได้พบเห็น จากสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ

ภาพแหล่งข้อมูล

มหาวิทยาลัยนเรศวร

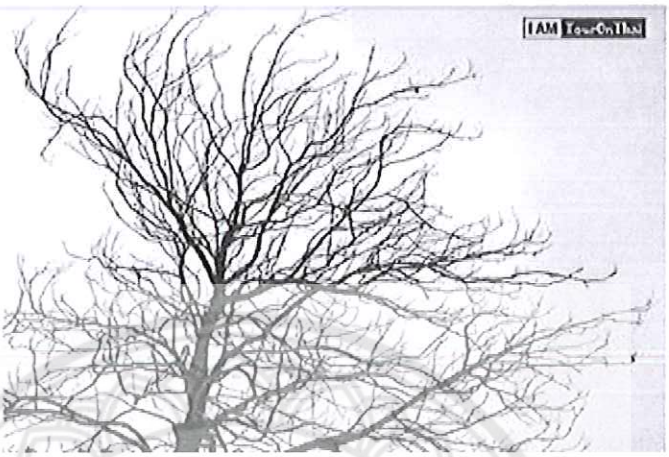

ภาพประกอบที่ 1 ภาพการศึกษารูปทรงของโครงสร้างต้นไม้ในธรรมชาติ

ที่มา : http://m.touronthai.com

ภาพประกอบที่ 2 ภาพการศึกษารูปทรงของโครงสร้างต้นไม้ในธรรมชาติ

ที่มา : http://www.bittbox.com

ภาพประกอบที่ 3 ภาพการศึกษารูปทรงของโครงสร้างต้นไม้ในธรรมชาติ
ที่มา : http://www.bittbox.com

ภาพประกอบที่ 4 ภาพการศึกษารูปทรงของโครงสร้างต้นไม้ในธรรมชาติ
ที่มา : http://www.bittbox.com

ภาพประกอบที่ 5 ภาพการศึกษารูปทรงและกิริยาท่าทางของนก

ที่มา : http://www.shutterstock.com

ภาพประกอบที่ 6 ภาพการศึกษารูปทรงและกิริยาท่าทางของนก

ที่มา : http://www.shutterstock.com

ภาพประกอบที่ 7 ภาพการศึกษารูปทรงและกิริยาท่าทางของนก

ที่มา : http://all-silhouettes.com

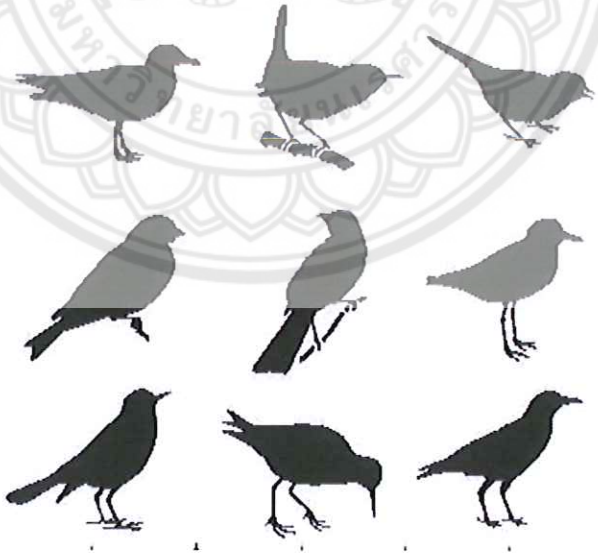

ภาพประกอบที่ 8 ภาพการศึกษารูปทรงและกิริยาท่าทางของนก

ที่มา : http://all-silhouettes.com

ภาพประกอบที่ 9 ภาพจากข้อมูลภาพถ่าย

ที่มา : http://bethlikes.com

ภาพประกอบที่ 10 ภาพจากข้อมูลภาพถ่าย

ที่มา : http://bethlikes.com

ภาพประกอบที่ 11 ภาพจากข้อมูลภาพถ่าย

ที่มา : http://bethlikes.com

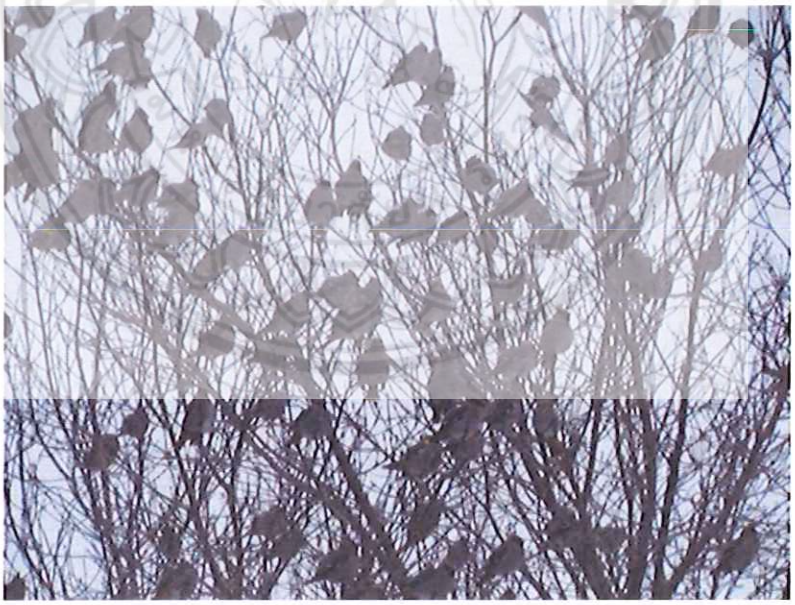

ภาพประกอบที่ 12 ภาพจากข้อมูลภาพถ่าย

ที่มา : http://www.gotoknow.org

ภาพประกอบที่ 13 ภาพจากข้อมูลภาพถ่าย
ที่มา : http://www.gotoknow.org

ภาพประกอบที่ 14 ภาพจากข้อมูลภาพถ่าย
ที่มา : http://news.mthai.com

บทที่ 2

เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุดนี้เนื้อหาบรรยายเกี่ยวกับ สังคมนก ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจอย่างหนึ่ง ที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาเกิดจากความชอบและความสนใจในสิ่งที่เรารู้จักได้เห็น หรือได้สัมผัส ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจที่ผลักดันให้เกิดเป็นผลงานชุดนี้ขึ้นมา ซึ่งถ่ายทอดผ่านเรื่องราว ของนกที่ถือได้ว่าเป็นสัตว์สังคมชนิดหนึ่งที่พบเห็นได้บ่อยมากในธรรมชาติ โดยส่วนใหญ่แล้วนกจะมีการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นฝูง มีพฤติกรรมต่างๆ ระหว่างกันในสังคมของมัน มีการสื่อสารระหว่างกันด้วยเสียงร้อง โดยมีความหมายหรือบ่งบอกถึงความสัมพันธ์ต่อกันอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยทั่วไปนกแต่ละชนิดมีการปรับตัวให้เหมาะสมกับถิ่นอาศัยต่างๆ ตามสภาพแวดล้อมนั้นๆเราจึงสามารถพบเห็นนกได้ทุกหนทุกแห่งในสภาพแวดล้อมอันหลากหลาย โดยการสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้ ผลงานที่ออกมาจากผู้สร้างสรรค์จะแสดงมุมมองออกมาในเชิงบวก ด้วยรูปแบบที่นำเสนอผลงานด้วยกรรมวิธีภาพพิมพ์ และเทคนิค Dry point เทคนิค Paper block และเทคนิค Eraser Linocut (แสตมป์ยางลบ)

ทัศนคติเกี่ยวกับการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์มีความสนใจในเนื้อหาเรื่องราว ของนก ซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ธรรมชาติได้สร้างสรรค์ขึ้นมาอยู่คู่กับระบบนิเวศ และต่อสิ่งมีชีวิตอื่นๆ และมนุษย์ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างคนกับนกนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าใกล้ชิดกันมาก อย่างแน่นแฟ้น และการเกื้อกูลกันระหว่างนกกับสรรพสิ่งต่างๆ ตามธรรมชาติก็เป็นไปอย่างแนบแน่น เช่น ในสมัยโบราณเราใช้นกในการสื่อสารข้อมูลต่างๆระหว่างกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นตัวชี้วัดถึงความเกี่ยวเนื่องกันและกัน

ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกในผลงานให้เห็นเป็นรูปธรรมความจริงที่ได้ประสบพบเจอในวิถีชีวิตทั่วๆไป โดยผ่านเรื่องราวของนกที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติ

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ได้รับแรงบันดาลใจมาจากนก เพราะนกแต่ละชนิดมีการปรับตัวให้เหมาะสมกับถิ่นอาศัยต่างๆ เราจึงสามารถพบนกได้ทุกหนทุกแห่งในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย ซึ่งนกถือได้ว่าเป็นสัตว์สังคมชนิดหนึ่งที่พบเห็นได้บ่อยและง่ายมากในธรรมชาติ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วที่นกจะมีการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นฝูง มีการกระทำระหว่างกันในสังคมของมัน เปรียบได้เหมือนกับมนุษย์ที่ต้องดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันท่ามกลางสิ่งแวดล้อม และต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพื่อความปลอดภัยที่จะอยู่รอดในสังคมที่กว้างใหญ่ได้

อิทธิพลที่ได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

1. อิทธิพลที่ได้รับจากระบบนิเวศ (ECOSYSTEM)

ระบบนิเวศคือ การดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตจะมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อมอาจเป็นความสัมพันธ์ทางบวกหรือทางลบ จะเห็นได้ว่าไม่มีสิ่งมีชีวิตชนิดใดสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยลำพังโดยไม่ต้องพึ่งพาสิ่งแวดล้อม ดังนั้นถ้าสิ่งแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลงย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตที่อาศัยในสิ่งแวดล้อมนั้นด้วย เช่น การดำรงชีวิตของพืช สัตว์ และสิ่งมีชีวิตชั้นต่ำอื่นๆ จะต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันและมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต เช่น แร่ธาตุ แสงแดด มีการใช้พลังงานและแลกเปลี่ยนสารอาหารซึ่งกันและกันเป็นวัฏจักรที่ดำเนินไปเป็นระบบภายใต้ความสมดุลของธรรมชาติ ดังนั้นหากระบบมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นและส่งผลกระทบเกี่ยวเนื่องไปทั้งระบบ และทำให้เกิดปัญหากับการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ระบบดังกล่าวเรียกว่า "ระบบนิเวศ" ซึ่งหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตทั้งหมดกับสิ่งแวดล้อมที่ดำรงอยู่

นิยามและความหมาย

ระบบนิเวศ หมายถึง ระบบความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ในหน่วยพื้นที่หนึ่ง

จากข้อความดังกล่าวประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 4 ประเด็น คือ

1. หน่วยพื้นที่ หมายถึง ระบบนิเวศจะถูกจำกัดขอบเขตหรือขนาด ดังนั้นจะเล็กหรือใหญ่อย่างไรก็ได้ แต่ขอให้มีอาณาบริเวณอย่างเด่นชัด เช่น สระน้ำ อ่างเก็บน้ำ ป่าไม้ เมือง ชนบท เป็นต้น

2. สิ่งมีชีวิต หมายถึง องค์ประกอบหรือโครงสร้างทั้งหมดที่เป็นสิ่งมีชีวิตภายในหน่วยพื้นที่นั้น
3. สิ่งแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบทั้งหลายในหน่วยพื้นที่นั้น ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น ต้นไม้ สัตว์ ดิน น้ำ อากาศ สารอาหาร เป็นต้น
4. ระบบความสัมพันธ์ หมายถึง ระบบความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตหนึ่งกับสิ่งไม่มีชีวิตและสิ่งมีชีวิตอื่นในหน่วยพื้นที่นั้น นั่นคือสิ่งต่าง ๆ ภายในพื้นที่นั้นต่างก็มีบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน ทำให้สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่จะอยู่ร่วมกันได้ ระบบความสัมพันธ์นี้จะมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนจนสุดท้ายก็จะแสดงเอกลักษณ์ของระบบนั้น ๆ เช่น ระบบนิเวศลำน้ำน่าน ระบบนิเวศป่าดิบเขา ระบบนิเวศหนองน้ำ เป็นต้น

ระบบนิเวศหนึ่งๆ เป็นระบบนิเวศ ระบบเปิด เพราะมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอื่นนอกหน่วยพื้นที่ของตนเอง มีการได้สสาร พลังงาน แร่ธาตุ ตลอดจนสิ่งมีชีวิตจากที่อื่นเข้าไปในระบบ และขณะเดียวกันต้องมีการนำสิ่งเหล่านี้ออกไปจากระบบ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น ระบบนิเวศหนองน้ำได้สารอาหารมาจากการที่น้ำฝนชะล้างเศษดิน ซากพืชหรือซากสัตว์ไหลลงสู่หนองน้ำนั้น ขณะเดียวกันก็สูญเสียสารอาหารไปจากระบบอาจจะเป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำออกไปตายที่อื่น สัตว์น้ำถูกจับเป็นอาหารของสัตว์อื่น เช่น นก มนุษย์ เสือปลา เป็นต้น

ภาพประกอบที่ 15 ภาพการศึกษาระบบนิเวศ

ที่มา : http://www.senate.go.th

2. อิทธิพลที่ได้รับจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นับว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากต่อทุกชีวิต และชีวิตกับธรรมชาติต่างก็มีความเกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยง และผูกพันกันอยู่ตลอดเวลา ในฐานะที่ธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมต่างๆ เป็นปัจจัยที่จะเกื้อกูลให้ชีวิตเกิดความสมดุลขึ้น

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ต้นไม้ สายน้ำ ดิน ฟ้า อากาศ และสัตว์ป่า ล้วนมีความสัมพันธ์ต่อชีวิตของมนุษย์ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับร่างกายและจิตใจ ถ้าหากว่าธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ถูกทำลายลงไป ก็จะพลอยทำความเดือดร้อนให้เกิดขึ้นกับชีวิตของมนุษย์เองด้วยเช่นกัน

ในความเป็นจริง มนุษย์กับธรรมชาติ เป็นความสัมพันธ์ที่มิอาจจะแบ่งแยกออกจากกันได้ เพราะมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ และธรรมชาติเป็นทุกสิ่งทุกอย่างของมนุษย์ การสร้างทัศนคติที่ไม่ดีให้เกิดขึ้นกับธรรมชาติ การมองไม่เห็นคุณค่าของธรรมชาติ หรือการมองธรรมชาติเป็นแค่เพียงเหยื่ออันโอชะที่ตนเองจะพึงกอบโกยเอาผลประโยชน์จากมันเพียงอย่างเดียวแบบหน้ามืดตามัว โดยที่ไม่คำนึงถึงผลร้ายที่จะตามมาในอนาคต จึงเป็นการเข้าใจที่ผิดพลาดอย่างรุนแรง ตราบใดที่มนุษย์ยังมองไม่เห็นถึงความสำคัญของธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมที่มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน ยังมองทุกอย่างโดยความแปลกแยก แบ่งซอยแยกส่วน และมองเห็นว่าเป็นเพียงทรัพยากรที่จะตนเองจะพึงครอบครองกอบโกยเพื่อเอาผลประโยชน์ ตราบนั้นมนุษย์ก็คงจะต้องพบกับความเจ็บปวดและก้มหน้ารับผลกรรมที่ตนเองได้ร่วมกันกระทำขึ้นโดยไม่มีวันสิ้นสุดอย่างไม่มีทางที่จะปฏิเสธได้

ภาพประกอบที่ 16 ภาพการศึกษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่มา : http://www.senate.go.th

3. อิทธิพลที่ได้รับจากช่วงเวลา

คณิตศาสตร์ของกาลเวลาอาศัยปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เป็นมาตรฐานของหน่วยนับที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน วิถีชีวิตในแต่ละวันเริ่มจากเช้า สาย บ่าย ค่ำ ตกกลางคืนและวนเวียนกลับมาใหม่ มาตรฐานของวัน หากจะบอกว่าระยะเวลาหนึ่งวันยาวนานเท่าไร เราจะพบว่าธรรมชาติได้สร้างให้มีกลางวัน กลางคืน ถ้าเรานับช่วงเวลาที่พระอาทิตย์เพิ่งเริ่มขึ้นจากขอบฟ้าจนพระอาทิตย์ตก และเริ่มกลับมาขึ้นใหม่เป็นหนึ่งวัน เราจะพบว่าเวลาแต่ละวันจะไม่เท่ากัน และช่วงเวลาพระอาทิตย์ขึ้นในแต่ละท้องที่ก็ไม่เท่ากัน แต่เรารู้ว่าโลกหมุนรอบตัวเอง 1 รอบ เป็นเวลาหนึ่งวัน

ความจริงแล้วโลกหมุนรอบตัวเองหนึ่งรอบใช้เวลาไม่ถึง 24 ชั่วโมง แต่ใช้เวลาประมาณ 23 ชั่วโมง 56 นาที 4 วินาที ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น การแบ่งหน่วยเวลาในระบบสุริยคติ ใช้หลักการที่ให้โลกหมุนรอบตัวเองและสัมพัทธ์กับการเคลื่อนที่ของโลกหมุมรอบดวงอาทิตย์ด้วย ซึ่งโลกหมุนรอบดวงอาทิตย์หนึ่งรอบเรียกว่า หนึ่งปี

โลกโคจรรอบดวงอาทิตย์ระยะเวลาหนึ่งวันเดินทางได้ประมาณ 1 องศา และถ้าเราสังเกตดวงอาทิตย์เคลื่อนที่บนฟากฟ้า 1 องศา จะใช้เวลาประมาณ 4 นาที ดังนั้นเพื่อให้เกิดความสัมพัทธ์เชื่อมโยงกับการมองเห็นครบหนึ่งรอบพอดี จึงใช้ 1 วัน มี 24 ชั่วโมง

ภาพประกอบที่ 17 ภาพการศึกษาช่วงเวลา

ที่มา : http://www.dhammajak.net

4. อิทธิพลที่ได้รับจากพฤติกรรมของนก

ในแต่ละช่วงเวลาของปี หากเราเฝ้าสังเกตรายละเอียดพฤติกรรมของนก นอกเหนือจากที่นกได้แสดงออกในแต่ละวัน จะพบว่านกทุกชนิดล้วนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลา บางช่วงจะพบนกส่งเสียงร้องดังอยู่ตลอดเวลา ขณะที่บางฤดูกลับสงบเงียบ บางครั้งอาจได้พบนกชนิดแปลกๆ ใกล้บ้านแต่บางเวลานกที่เราเคยพบเห็นอยู่ประจำกลับมีสีสันเปลี่ยนไป สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นพฤติกรรมและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับวงจรชีวิตของ นก ซึ่งมีความสัมพันธ์กันสำหรับการดำรงชีวิตของนกท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ เปลี่ยนไปตามฤดูกาล ในรอบหนึ่งปีวงจรชีวิตของนกสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

ช่วงฤดูผสมพันธุ์

เป็น ช่วงที่มีความสำคัญกับนกมากที่สุด เพราะเป็นโอกาสที่นกจะได้ผสมพันธุ์และออกลูก เพื่อสืบทอดเผ่าพันธุ์ต่อไป นกแต่ละชนิดต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อมเมื่อฤดูผสมพันธุ์มาถึง ซึ่งตรงกับช่วงเวลาที่มีอาหารสมบูรณ์พอสำหรับเลี้ยงดูลูกนกให้รอดชีวิต นกส่วนใหญ่จึงมักวางไข่ในช่วงปลายฤดูแล้งไปจนถึงกลางฤดูฝน เพื่อให้ลูกนกเจริญเติบโตขึ้นมาในช่วงที่มีอาหารสมบูรณ์ แต่นกน้ำจะเลือกผสมพันธุ์กันในช่วงปลายฤดูฝน เพราะเป็นช่วงฤดูน้ำหลาก มีอาหารอุดมสมบูรณ์สำหรับเลี้ยงลูกนกที่ออกจากรังพอดี ใน แต่ละปีนกต้องผสมพันธุ์อย่างน้อย 1 ครั้ง แต่ก็มีหลายชนิดที่ผสมพันธุ์มากกว่านั้น ช่วงเวลาในการผสมพันธุ์จะใกล้เคียงกันสำหรับนกชนิดนั้นๆ และนกมักจับคู่ผสมพันธุ์กันในถิ่นเดิมทุกปี แม้นกย้ายถิ่นยังต้องบินกลับไปสร้างรังวางไข่ยังถิ่นเดิม เพราะมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะกับการผสมพันธุ์และเลี้ยงลูกนก นกส่วนใหญ่จับคู่ผสมพันธุ์กับตัวเมียเพียงตัวเดียว บางชนิดจับคู่ด้วยกันตลอดชีวิต เช่น นกกระเรียน แต่บางชนิดตัวผู้ผสมพันธุ์กับตัวเมียหลายตัว เช่น ไก่ ซึ่งตรงข้ามกับนกโป่งวิด ที่ตัวเมียจะเป็นฝ่ายผสมพันธุ์กับตัวผู้หลายตัว แล้วปล่อยให้ตัวผู้ฟักไข่และเลี้ยงลูกตามลำพัง

เมื่อ ถึงช่วงฤดูผสมพันธุ์ ส่วนใหญ่นกตัวผู้จะเป็นฝ่ายสร้างความสนใจเพื่อดึงดูดให้ตัวเมียมาผสมพันธุ์ บางชนิดมีการเปลี่ยนสีขนให้สดใสขึ้น เช่น นกชายเลนจะผลัดขนสีสดใสต่างไปจากสีขนปกติส่วนนกยางจะมีขนฟูยาวสวยงาม นกบางชนิดมีการเปลี่ยนแปลงอวัยวะส่วนอื่น เช่น นกโจรสลัดจะขยายถุงลมใต้คอให้โป่งพองดีเป็นสีแดงสด การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับนกในช่วงผสมพันธุ์ ช่วยให้เราสามารถจำแนกชนิดและเพศของนกได้ด้วย นอกจากนี้นกยังมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการเกี้ยวพาราสีอีกหลายประการ เช่น เสียงร้อง ในช่วงฤดูผสมพันธุ์นกทุกชนิดจะพากันส่งเสียงร้องค่อนข้างถี่กว่าช่วงอื่น สำหรับนกยูงตัวผู้จะดึงดูดตัวเมียโดยรำแพนอวดคลุมหางที่มีสีสันสวยงาม ส่วนนกกระเรียนใช้วิธีเต้นรำในการเกี้ยวพาราสีตัวเมีย นกบางชนิดมีการสร้างสถานที่

พิเศษขึ้นสำหรับการเกี้ยวพาราสี เช่น นกหว้าจะปัดกวาดพื้นเป็นลานสะอาด เพื่อการร่ายรำเกี้ยวตัวเมีย และมีนกบางชนิดที่ตัวเมียเป็นฝ่ายเกี้ยวพาราสีตัวผู้เสียเอง เพราะมีสีสันสวยกว่า เช่น นกโป่งวิด นกคุ่มอึด

เมื่อ นกได้คู่ผสมพันธุ์แล้ว ก็มาถึงช่วงของการสร้างรัง เพื่อใช้วางไข่และเลี้ยงดูลูกนกให้ปลอดภัยจากศัตรูและสภาพอากาศที่ไม่เหมาะ สม รวมทั้งยังช่วยให้ความอบอุ่นแก่ไข่และลูกนก นกส่วนใหญ่จะสร้างรังใหม่ทุกปี แต่มีบางชนิดกลับไปใช้รังเดิม เช่น เหยี่ยวออสเปรคู่เดิมจะกลับไปซ่อมแซมรังเก่าใช้ จนรังมีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ ตามจำนวนปีที่นกใช้วางไข่ นกบางชนิดก็ไม่สร้างรัง แต่จะวางไข่บนพื้นดินเฉยๆ แล้วทำการฟักไข่ตรงนั้น เช่น นกตบยุง และมีนกอีกหลายชนิดไม่รู้จักสร้างรัง แต่แอบวางไข่ในรังนกชนิดอื่นๆ เพื่อให้นกนั้นเลี้ยงลูกให้จนโต เช่น นกกาเหว่า นกอีวาบ ตั๊กแตน

สถาน ที่สร้างรังเป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่นกคำนึงถึง นกจะเลือกสร้างรังในจุดที่ศัตรูเข้าไปถึงได้ยากที่สุด เช่น ปลายกิ่งไม้ ตามโพรงไม้ บางชนิดทำรังอยู่บนเกาะกลางทะเลห่างไกลผู้คน เช่น นกบู๊บบี้ แต่มีบางชนิดสามารถปรับตัวเข้ามาทำรังตามบ้านเรือนหรือบริเวณใกล้เคียงตามใน เมืองได้ เช่น นกกระจอกบ้าน นกกางเขนบ้าน วัสดุที่นกใช้สร้างรังมักขึ้นอยู่กับลักษณะของรัง ซึ่งต่างกันไปตามชนิดของนกแต่ต้องคำนึงถึงความมั่นคงแข็งแรงและไม่เป็นจุด เด่นให้สังเกต ได้ง่ายเป็นหลักส่วนใหญ่มักได้จากส่วนต่างๆ ของต้นไม้ เช่น กิ่งไม้ ใบไม้และเยื่อไม้

เมื่อแม่นกวางไข่แล้วตามปกติ นกตัวผู้และตัวเมียจะช่วยกันฟักไข่ แต่ส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของตัวเมียโดยจะผลัดกันฟัก ตัวผู้เป็นฝ่ายหาอาหารและช่วยฟักบางช่วง แม่นกต้องรักษาอุณหภูมิของไข่ให้คงที่เฉลี่ย 34 องศา เพื่อช่วยถ่ายเทความร้อนจากตัวแม่นกให้แก่ไข่และคอยรักษาอุณหภูมิไข่ไว้ไม่ให้ร้อนหรือเย็นเกินไป ซึ่งแผ่นฟักไข่เป็นบริเวณท้องที่ขนหลุดร่วงไปก่อนจะฟักไข่และมีเส้นเลือดมากมาย มาหล่อเลี้ยง นกบางชนิดไม่มีแผ่นฟักไข่ เช่น เป็ด จึงต้องใช้วิธีดึงขนอุยบริเวณหน้าท้องหรือหน้าอกให้ร่วงลงพื้นรังเพื่อสร้าง ความอบอุ่น นกบู๊บบี้ฟักไข่โดยใช้เท้าที่มีพังผืดและเต็มไปด้วยเส้นเลือดช่วยถ่ายเทความ ร้อนสู่ไข่ ทั้งนี้นกจะฟักไข่ทั้งกลางวันและกลางคืน ระยะเวลาฟักไข่เริ่มตั้งแต่ช่วงเวลาที่นกวางไข่ฟองสุดท้าย จนกระทั่งไข่ฟองสุดท้ายฟักออกเป็นตัว ส่วนใหญ่นกใช้เวลาฟักไข่นาน 2 สัปดาห์ แต่นกที่มีขนาดใหญ่จะใช้เวลานานกว่านี้

พ่อ แม่นกต้องคอยดูแลปกป้องและคุ้มครองลูกนกทันทีที่ออกจากไข่ ถ้าเป็นนกที่ทำรังบนพื้นดินพ่อแม่นกอาจคาบเปลือกไข่ไปทิ้งให้ไกลจากรัง เพราะเปลือกไข่ด้านในที่แตกออกมามีสีขาวเด่นชัด ทำให้ศัตรูสังเกตเห็นได้ง่าย แต่ถ้าเป็นนกชนิดที่ลูกนกสามารถออกเดินตามพ่อแม่ไปได้ทันที

ที่ออกจากไข่ พ่อแม่ก็ไม่จำเป็นต้องสนใจเปลือกไข่ เพราะพ่อแม่นกจะนำลูกนกทิ้งรังออกไปหากินที่อื่น

ลูกนกแรกเกิดมีวิวัฒนาการที่แตกต่างกัน ซึ่งมีผลต่อการใช้ชีวิตในช่วงที่ต้องอยู่กับพ่อแม่ ถ้าเป็นลูกนกที่อยู่ในไข่จนโตเต็มที่จึงออกมา ลูกนกประเภทนี้พอออกจากไข่จะลืมตาได้เลย มีขนอุยขึ้น และสามารถออกจากรังได้ทันที เช่น ลูกเป็ด ลูกไก่ พ่อแม่จะพาลูกออกจากรังไปหากินได้เลย แต่หากเป็นลูกนกที่ไม่สามารถช่วยตัวเองได้ลูกนกประเภทนี้ออกจากไข่โดยมี ขนอุยปกคลุม ตัวน้อยมากหรือไม่มีเลยยังลืมตาไม่ได้ และขาไม่แข็งแรง เช่น ลูกนกแต้วแล้ว ลูกนกแก้ว พ่อแม่ต้องนำอาหารมาป้อนให้ อาหารที่นำมาป้อนต้องมีโปรตีนสูง เพราะจำเป็นต่อการเจริญเติบโตของลูกนก แม้แต่นกที่กินผลไม้หรือน้ำหวาน พ่อแม่ยังต้องนำหนอนหรือแมลงมาป้อนลูกนก ซึ่งพ่อแม่นกมีวิธีป้อนอาหารให้ลูกนกต่างกันออกไป ส่วนใหญ่ลูกนกได้รับอาหารจากปากพ่อแม่โดยตรง สำหรับน้ำลูกนกจะได้รับปนมากับอาหาร

พฤติกรรม อีกประการหนึ่งซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของพ่อแม่นกคือ ป้องกันภัยให้ลูกนก พ่อแม่นกเกือบทุกชนิดต้องเฝ้าดูแลให้ลูกนกปลอดภัยอยู่ตลอดเวลา หากมีศัตรูเข้ามาใกล้ พ่อแม่อาจใช้วิธีขับไล่โดยตรงหรือใช้วิธีอำพรางศัตรู เช่น นกกระแตแต้แว้ด จะแกล้งทำปีกหักล่อให้ศัตรูหันมาสนใจกับตนแทนลูกนก เมื่อเห็นว่าลูกนกปลอดภัยแล้ว จึงรีบบินหนีไปอย่างรวดเร็ว เมื่อใดก็ตามที่เราเห็นนกมีลักษณะก้าวร้าวอาจจะบินโจมตีหรือส่งเสียงขับไล่ นั่นหมายถึงว่ามีรังพร้อมทั้งลูกนกอยู่บริเวณนั้น ดังนั้นเราจึงต้องระมัดระวังไม่เข้าใกล้รังจนเกินไปหรือหลีกเลี่ยงไปทางอื่น เสีย เพื่อไม่ให้เป็นรบกวนจนนกต้องทิ้งรังไปหรืออาจเป็นการนำศัตรูของนกเข้าไปที่ รังได้

พ่อ แม่นก ต้องใช้เวลาในการเลี้ยงดูลูกนกนานหลายสัปดาห์โดยลูกนกจะได้รับการฝึกหัดจาก พ่อแม่ทุกประการ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่รอดด้วยตนเองได้ ลูกนกจะได้รับการสอนให้หาอาหารเอง รู้จักเลือกกินอาหาร หัดบิน ส่งเสียงร้อง และพฤติกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต

พฤติกรรม ต่างๆ ที่นกแสดงออกเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นการเกี้ยวพาราสี การคาบวัสดุสร้างรังหรือป้อนอาหาร หากเราสังเกตดูจะทราบว่านกกำลังอยู่ในช่วงผสมพันธุ์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมในช่วงวงจรชีวิตของนกที่เราควรบันทึกรายละเอียด วันเวลา สถานที่ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเรื่องราวการดำรงชีวิตของนก รวมทั้งลักษณะของรังและพัฒนาการของลูกนกที่พบ การเฝ้าสังเกตนกที่อยู่ในช่วงฤดูผสมพันธุ์ จะต้องทำอย่างระมัดระวังเป็นพิเศษ เพื่อมิให้เป็นการรบกวนนก เพราะอาจทำให้นกทิ้งรังและไข่ได้ หรือหากไข่ถูกทิ้งนานเกินไปอุณหภูมิไม่คงที่อาจจะทำให้ไข่นั้นไม่ฟัก และการปรากฏตัวใกล้รังนกบ่อยๆ อาจทำให้สัตว์ล่าสงสัยและเข้ามาพบรังนกได้

ช่วงผลัดขน

เป็นช่วงเวลาที่นกแสดงพฤติกรรมน่าสนใจอีกช่วงหนึ่งของปี คือ เป็นช่วงที่นกผลัดเปลี่ยนขนชุดใหม่แทนชุดเก่าที่ชำรุดหรือฉีกขาด นกส่วนใหญ่ผลัดขนปีละครั้ง ส่วนใหญ่ผลัดขนหลังฤดูผสมพันธุ์ แต่นกที่มีการอพยพย้ายถิ่นจะผลัดขนปีละ 2 ครั้ง นกบางชนิดผลัดขนทั้งที่ขนชุดเก่ายังใช้งานได้ดี เพื่อให้ได้ขนชุดใหม่ที่มีสีสันสดใสขึ้น สำหรับดึงดูดเพศตรงข้ามในช่วงฤดูผสมพันธุ์ เช่น นกชายเลน

การ ผลัดขนเกิดขึ้นตามลำดับที่คงที่เจาะจง เช่น เริ่มจากขนปีกไปตามลำดับ และแม้ว่าจะอยู่ในช่วงผลัดขน แต่นกส่วนใหญ่ยังคงบินได้อยู่ แต่อาจมีนกเป็ดน้ำบางชนิดที่บินไม่ได้ในช่วงผลัดขนนกจะไม่ผลัดขนในช่วงฤดู ผสมพันธุ์ เพราะต้องการโปรตีนเพื่อให้ขนเจริญเติบโต และไม่เกิดในช่วงย้ายถิ่นด้วย เพราะนกต้องการขนที่มีสภาพดีพอที่จะบินได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระยะไกล แต่จะผลัดขนในช่วงก่อนบินย้ายถิ่น สภาพและสีสันของขนที่เห็นช่วยจำแนกให้ทราบว่านกที่พบเป็นตัวเต็มวัยหรือนกวัยอ่อน และอาจช่วยจำแนกชนิดได้ด้วย แต่บางครั้งเมื่ออยู่ในช่วงผลัดขน เราอาจจำแนกชนิดได้ผิดพลาดเมื่อดูจากสีขนที่เปลี่ยนไป เพราะตามปกตินกตัวผู้บางชนิดมีสีขนสวยงาม แต่พอหมดฤดูผสมพันธุ์จะสลัดขนทิ้งแล้วมีขนใหม่ขึ้นมาแทนที่ ซึ่งขนชุดใหม่จะมีสีซีดจางคล้ายกับขนของนกตัวเมีย ทำให้เราสับสนได้ระหว่างนกตัวผู้กับนกตัวเมีย ขนของนกตัวผู้ในช่วงนี้เรียกว่า eclipse ส่วนมากพบในพวกนกเป็ดน้ำและนกกินปลีบางชนิด

ช่วงย้ายถิ่น

การ อพยพย้ายถิ่นของนกเป็นวงจรชีวิตที่สำคัญในการดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง ของฤดูกาลเนื่องจากนกต้องการอาหารสำหรับเลี้ยงชีพและมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตตลอดทั้งปี นกที่อาศัยอยู่ในประเทศเขตร้อนมักไม่ต้องย้ายถิ่น เนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก และมีอาหารการกินตลอดทั้งปี ซึ่งตรงข้ามกับนกในแถบเหนือของโลก ที่มีอากาศหนาวเย็นมากในช่วงฤดูหนาวแหล่งอาหารถูกปกคลุมด้วยหิมะจนทำให้อาหารหายาก นกส่วนใหญ่จึงต้องบินย้ายถิ่นเพื่อความอยู่รอดไปยังแหล่งที่มีอาหารอุดม สมบูรณ์กว่า โดยบินลงใต้มาหากินและอาศัยอยู่ทางเขตร้อน ที่มีอาหารและอากาศอบอุ่นกว่าตลอดช่วงฤดูหนาว ก่อนจะบินอพยพกลับไปยังถิ่นเดิมเพื่อสร้างรังวางไข่อีกครั้งเมื่อฤดูหนาว ผ่านพ้นไปหมุนเวียนเช่นนี้ทุกปี แม้ นกอพยพส่วนใหญ่จะบินย้ายถิ่นมาจากแถบตอนเหนือของโลก เช่น ยุโรปหรือไซบีเลีย แต่นกบางชนิดในเขตร้อนก็มีการอพยพเหมือนกัน เช่น นกยางดำ นกแต้วแล้วธรรมดาบินมาวางไข่ในประเทศไทยช่วงฤดูฝน เพื่อหนีจากลมมรสุมในประเทศแถบเส้นศูนย์สูตรและจะบินกลับไปเมื่อถึงฤดูหนาว ส่วนนกปากห่างอพยพเข้ามาทำรังวางไข่ในประเทศช่วงหน้าแล้งและบิน

กลับไปบังคลาเทศและอินเดียเมื่อเข้าสู่ฤดูฝน อุณหภูมิ ที่ค่อยๆ ลดต่ำ เวลากลางวันที่สั้นกว่ากลางคืน เป็นสิ่งกระตุ้นให้นกเริ่มเตรียมตัวเพื่อการอพยพย้ายถิ่น นกจะกินอาหารเพื่อสะสมพลังงานให้เต็มที่ และเมื่อผลัดขนชุดใหม่สมบูรณ์พร้อมสำหรับการบินทางไกล นกจึงเริ่มอพยพย้ายถิ่น นกในอเมริกาเหนือจะบินสู่อเมริกาใต้ นกทางฝั่งยุโรปจะบินลงสู่แอฟริกา นกที่อาศัยอยู่ทางเหนือของยุโรปและเอเชียจะบินลงสู่เอเชียใต้ มีบางกลุ่มบินไปจนถึงออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ นกชายเลนในเอเชียส่วนใหญ่ทำรังวางไข่ทางเขตทุนตราในไซบีเลีย มองโกเลียและตอนเหนือสุดของประเทศจีน เมื่อหมดฤดูผสมพันธุ์จะพากันอพยพย้ายถิ่นลงมาทางตอนใต้ เพื่อมาอาศัยหากินในเอเชียตอนล่าง เลยไปจนถึงออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

เส้นทางการย้ายถิ่น

นก แต่ละชนิดเลือกเส้นทางและช่วงเวลาบินต่างกัน นกขนาดเล็ก เช่น นกกินแมลงมักบินอพยพในช่วงกลางคืน เพราะอากาศคงที่ อุณหภูมิต่ำช่วยลดการสูญเสียพลังงานได้มากและช่วยให้ปลอดภัยจากศัตรูโดยใช้ เวลากลางวันพักหาอาหาร ส่วนนกขนาดใหญ่ เช่น นกอินทรี นกกระสาจะบินอพยพในตอนกลางวันและพักในตอนกลางคืน นอกจากนี้มีนกหลายชนิดที่บินอพยพทั้งกลางวันและกลางคืน

นก มักบินอพยพไปพร้อมกันเป็นฝูง เช่น นกชายเลน นกเป็ดน้ำ แม้กระทั่งนกที่ชอบอยู่ตามลำพังอย่าง นกกระสาหรือเหยี่ยว จะรวมกันเป็นกลุ่มเมื่อบินอพยพ เพราะการบินรวมกันเป็นฝูงช่วยทำให้นกหาทิศทางได้ดีกว่าบินตามลำพัง จกจะบินเกาะกลุ่มกันอย่างเป็นระเบียบ เช่น ฝูงห่านป่าจะบินรวมกันเป็นรูปตัววี ในแต่ละวันนกบินอพยพเป็นระยะทางมากกว่า 400 กิโลเมตร ทุกปีนกหลายล้านตัวจึงบินอพยพเป็นระยะทางไกลด้วยเส้นทางไกลด้วยเส้นทางเดิม เส้นทางที่นกเลือกต้องมีสภาพพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์และเอื้อประโยชน์ต่อการ ย้ายถิ่นของนกแต่ละชนิดต่างกันไป เช่น นกชายเลนจะบินย้ายถิ่นไปตามแนวชายฝั่ง เพื่อแวะพักหาอาหารไปตลอดทาง สำหรับนกที่มีขนาดใหญ่ เช่น นกกระสาหรือนกอินทรีจะต้องบินไปตามแผ่นดินเสมอเพื่อใช้การลอยตัวของอากาศ ร้อนช่วยในการพยุงตัวและ ร่อนไป

มี ข้อสรุปมากมายเกี่ยวกับเส้นทางบินของนก นักปักษีวิทยาหลายคนอ้างถึงการมีส่วนช่วยของสัญชาตญาณหรือกรรมพันธุ์ แต่ก็ยังไม่มีใครพิสูจน์ได้แน่ชัด มีเหตุผลกล่าวอ้างว่า นกใช้การสังเกตดวงจันทร์หรือดวงอาทิตย์เป็นเครื่องกำหนดทิศเช่นเดียวกับเข็ม ทิศหรือ นกอาจใช้สนามแม่เหล็กในการหาทิศทางหรือใช้วิธีจำกลิ่นไอของเส้นทาง แต่เหตุผลที่ยอมรับกันมากที่สุดบอกว่า นกบินตามเส้นทางเดิมได้ถูกต้องโดยใช้การจำทิศทางโดยอาศัยชายฝั่ง แนวเทือกเขา และแม่น้ำเป็นเครื่องหมายแทนแผนที่ และนกวัยอ่อนคงจดจำตามนกที่โตกว่า ดังนั้นนกส่วนใหญ่จึงมัก

สำนักหอสมุด
i.672355X
๕ - มี.ค. ๒๕๕๘

อพยพรวมกันเป็นฝูง เพื่อช่วยในการหาทิศทาง แต่ในบางครั้งอาจมีนกบางส่วนหลงไปจากพื้นที่เดิมจนไปถึงแหล่งใหม่ ซึ่งเป็นเหตุให้เราพบนกชนิดใหม่ในประเทศไทยได้เป็นประจำในช่วงที่นกย้ายถิ่น

นัก ปักษีวิทยามีความ พยายามที่จะศึกษาเส้นทางการบินอพยพของนกกันอย่างกว้างขวาง เพื่อที่จะได้ทราบถึงสภาพพื้นที่ที่นกเลือกบินผ่านว่า มีความสมบูรณ์และเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้างในแต่ละปีเพื่อนำข้อมูลที่ได้มา ใช้สำหรับการศึกษาหาแนวทางในการอนุรักษ์นกเหล่านั้น วิธีการศึกษาเส้นทางอพยพของนกมีหลายวิธีต่างกันออกไป ตั้งแต่การนับจำนวนนกที่บินผ่านดวงจันทร์ เพื่อบันทึกเวลาและทิศทางบินวิธีติดตั้งวิทยุเป็นวิธีที่ได้ผลอย่างหนึ่ง แต่ต้องใช้เงินลงทุนสูง เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเรดาห์ก็ถูกนำมาใช้เพื่อตรวจสอบจำนวน ทิศทางการบินแม้จะได้ผลค่อนข้างดี แต่ก็มีข้อเสียตรงที่ไม่อาจแยกจำนวนนกได้สำหรับวิธีศึกษาการย้ายถิ่นของนก ที่นิยมกันมากที่สุดคือ จับนกมาติดห่างหรือปลอกที่ขาแล้วปล่อยไปหลังจากนั้นจึงจับนกกลับมาตรวจสอบ ข้อมูลอีกครั้ง นักปักษีวิทยาชาวเดนมาร์กชื่อ เฮซ ซี ซี มอร์เตนเซน เป็นผู้นำวิธีนี้มาใช้เป็นคนแรกเมื่อปี พ . ศ . 2442 โดยสวมปลอกแหวนสังกะสีกับนกกิ้งโครงพันธุ์ยุโรปจำนวน 165 ตัว พร้อมกับสลักชื่อปีและสถานที่ไว้บนปลอก หลังจากนั้นวิธีนี้ก็ได้รับความนิยมเรื่อยมา มีการพัฒนาให้ปลอกมีน้ำหนักเบาและใส่รายละเอียดเพิ่มมากขึ้น แต่การใส่ปลอกขานกมีข้อเสียคือ มักเก็บนกที่ใส่ปลอกกลับคืนมาได้น้อย จึงต้องใส่ปลอกขาเป็นจำนวนมาก ถึงจะมีโอกาสจับกลับคืนมาได้สูง

ประเทศ ไทยอยู่ในแถบอบอุ่นบริเวณเส้นศูนย์สูตร มีสภาพอากาศในแต่ละฤดูกาลไม่แตกต่างกันมากนัก ทำให้มีอาหารสมบูรณ์ให้นกนานาชนิดได้หากินดำรงชีวิตอย่างสบายตลอดปี ในจำนวน 960 ชนิดที่พบในประเทศไทย มีจำนวน 1 ใน 3 เป็นนกอพยพย้ายถิ่นเข้ามา สำหรับนกที่อพยพเข้ามายังประเทศไทยเป็นกลุ่มนกที่บินมาจากไซบีเลีย มองโกเลีย จีน และเกาหลี พวกนกที่กินแมลง ส่วนใหญ่บินจากป่าสนไทก้าในไซบีเลีย มีนกกระจิ๊ดบางชนิดบินมาไกลจากยุโรป ส่วนนกเป็ดน้ำและนกชายเลนยินมาจากเขตทุนดราตอนเหนือของรัสเซีย ซึ่งเราจะพบนกอพยพเหล่านี้กระจายหากินอยู่ในภูมิประเทศที่แตกต่างกันออกไป เช่น ป่าไม้ หนองบึง บนยอดดอย ชายทะเล หรือแม้กระทั่งในเมืองและตามท้องทุ่ง ช่วงย้ายถิ่นของนกเป็นโอกาสให้นักดูนกสามารถพบนกชนิดใหม่ต่างไปจากนกประจำ ถิ่นที่เคยพบอยู่ตลอดปี และการได้พบนกย้ายถิ่นชนิดต่างๆ ตลอดจนสังเกตเส้นทางการบินและแหล่งอาศัยที่พบ จะทำให้เราทราบถึงความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ อันจะนำไปสู่การร่วมมือกันอนุรักษ์พื้นที่เหล่านั้นไว้ให้คงความอุดมสมบูรณ์ พอที่นกย้ายถิ่นจะได้กลับมาอาศัยอยู่ตลอดช่วงฤดูหนาว และยังเป็นการช่วยรักษาความสมดุลให้กับธรรมชาติตลอดไป

5. อิทธิพลและความบันดาลใจในศิลปกรรม

ศิลปะเรียลลิสม์ (Realism) เกิดขึ้นประมาณกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 (ค.ศ. 1850-1880) มีจุดเริ่มต้นในประเทศฝรั่งเศส โดยกลุ่มศิลปินชาวฝรั่งเศสกลุ่มหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยกับการทำงานของกลุ่ม "นีโอ-คลาสสิคอิสม์" (คลาสสิคใหม่ คือความเคลื่อนไหวทางศิลปะซึ่งมีสุนทรียภาพแบบกรีกและโรมัน) และ "กลุ่มโรแมนติกอิสม์" (จินตนิยม) ที่ยึดถือประเพณีหรือตัวตนเป็นหลัก หรือแสดงความคิดฝันเอาตามใจตนเอง ศิลปินเรียลลิสม์เห็นว่าศิลปะทั้งสองไม่ได้แสดงความกลมกลืนของชีวิต ยังคงลักษณะความเป็นอุดมคติอยู่ หาใช่ความจริงไม่

ลักษณะงาน ลัทธิเรียลลิสม์ (Realism) หมายถึง ลัทธิที่มีแนวคิดและแนวทางการสร้างงานโดยยอมรับความเป็นจริงที่มองเห็นและพิสูจน์ได้ ในทางศิลปกรรม คือการสร้างงานที่เป็นความจริงทั้งเนื้อหา และรูปแบบจะเขียนภาพที่เกี่ยวกับความจริงเท่านั้น ไม่เขียนภาพที่เพ้อฝันที่เหนือความจริง (Surrealism) ศิลปินพยายามแสดงความจริงที่ปรากฏในชีวิตประจำวันตามสภาพความเป็นจริง

โดยลักษณะผลงานการแสดงออกที่สำคัญของแบบอย่างศิลปะเรียลลิสต์ คือ

1. มีรูปแบบและการแสดงออกอย่างเหมือนจริง เน้น ความจริงที่ศิลปินในอดีตเคยรังเกียจ โดยกล่าวหาว่าเป็นสิ่งสามัญและเป็นของพื้น ๆ ปราศจากคุณค่า ทางความงาม เช่น สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชนชั้นต่ำ ผู้ยากไร้ หรือสภาพอาคาร ที่อยู่อาศัยอันซอมซ่อ

2. นำเสนอความจริงในทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์มากกว่า เน้นการแสดง เรื่องราวเนื้อหา ความงามในธรรมชาติหรือความงามที่เกินจริงแบบอุดมคติ

อิทธิพลจากศิลปิน

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Gustave Courbet (กุสตาฟว์ กูร์แบ)

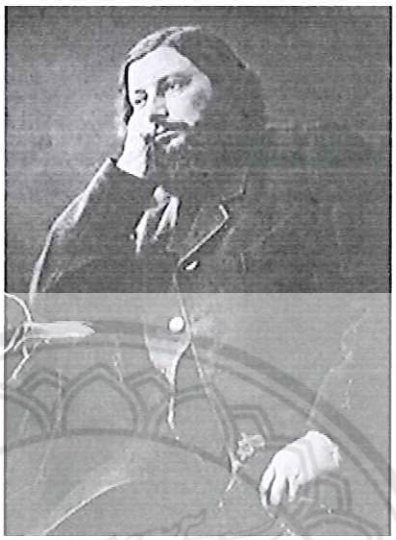

ภาพประกอบที่ 18 ภาพของศิลปิน
ที่มา : https://www.es.wikipedia.org

ศิลปิน Gustave Courbet (กุสตราฟว์ กูร์แบ) เป็นจิตรกรชาวฝรั่งเศสผู้นำของขบวนการสัจนิยมของคริสต์ศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นขบวนการที่เชื่อมระหว่างขบวนการโรแมนติค เป็นศิลปินที่พยายามสร้างความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนได้อย่างดี เขามักจะวาดภาพในกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีขนาดความยาวมากกว่าปกติ ชอบวาดภาพของหมู่คนมากๆ มาชุมนุมกัน และที่ขาดไม่ได้คือต้องมีสัตว์ชนิดใดชนิดหนึ่งอยู่ในภาพแต่ละภาพ เช่นมีรูปของแมวหนึ่งตัวอยู่ในภาพห้องปฏิบัติงานของจิตรกร

ลักษณะงานของศิลปิน Gustave Courbet ได้ส่งผลต่องานภาพพิมพ์ของผู้สร้างสรรค์ด้วยเช่นกัน ในแนวทางการสร้างสรรค์งานตามความเป็นจริง ที่มองเห็นพิสูจน์ได้โดยไม่ใช่การเพ้อฝัน และได้รับแนวคิดจากธรรมชาติ รวมไปถึงประสบการณ์ส่วนตัวที่เคยพบเห็น ได้แก่ ประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่พบเห็น เช่น นก อาศัยอยู่ร่วมกันในธรรมชาติ หรือเกาะรวมกันบนกิ่งไม้ และอีกส่วนหนึ่งผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจจาก ทีวีรายการที่เกี่ยวกับสารคดีเรื่องนก หรือทางคอมพิวเตอร์ (อินเตอร์เน็ต) และบทความต่างๆ

ตัวอย่างผลงานของศิลปิน

ภาพประกอบที่ 19 ภาพผลงานจิตรกรรม

ชื่อผลงาน The Meeting or "Bonjour, Monsieur Courbet 1854

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : https://www.arthousegroups.com

ภาพประกอบที่ 20 ภาพผลงานจิตรกรรม

ชื่อผลงาน "The Interior of My Studio A Real Allegory" 1856

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : http://worldcivil14.blogspot.com

ภาพประกอบที่ 21 ภาพผลงานจิตรกรรม

ชื่อผลงาน The Stone Breakers 1849

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : https://www.arthousegroups.com

ภาพประกอบที่ 22 ภาพผลงานจิตรกรรม

ชื่อผลงาน คลื่น 1870

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : http://th.wikipedia.org

Caspar David Friedrich

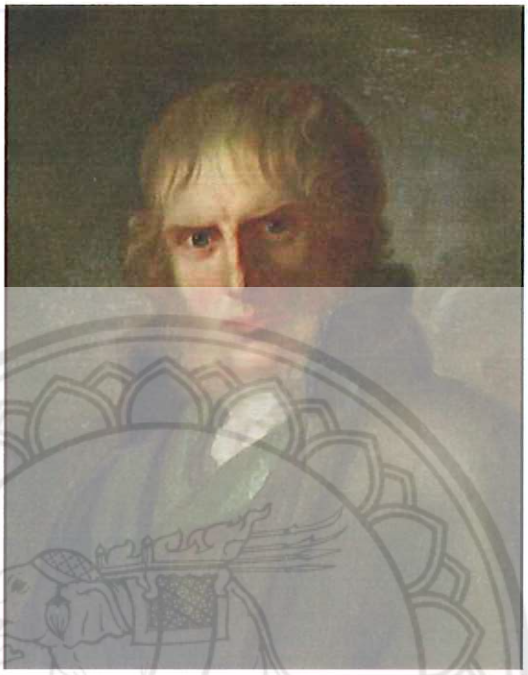

ภาพประกอบที่ 23 ภาพของศิลปิน
ที่มา : https:// www.simple.wikipedia.org

จิตรกร ภูมิทัศน์ เยอรมัน โรแมนติก ศตวรรษที่ 19 โดยลักษณะงานของศิลปินจะมีการไตร่ตรอง ของธรรมชาติและการทำงาน มักจะเป็นสัญลักษณ์ และต่อต้านคลาสสิก เขาพยายามที่จะถ่ายทอดอัตนัยของการตอบสนองทางอารมณ์ กับโลก และธรรมชาติ แสดงเรื่องเงา ท้องฟ้า กลางคืน หมอก ตอนเช้า ต้นไม้ หรือ ซากปรักหักพังหลัก

ลักษณะงานของศิลปิน Caspar David Friedrich ได้ส่งผลต่องานภาพพิมพ์ของผู้สร้างสรรค์ ในแนวทางการสร้างสรรค์งานที่มีลักษณะเด่นในเรื่องทัศนียภาพ สีสันที่แสดงเรื่องเงา ท้องฟ้า กลางคืน หมอก ตอนเช้า ต้นไม้ หรือ ซากปรักหักพัง

ตัวอย่างผลงานของศิลปิน

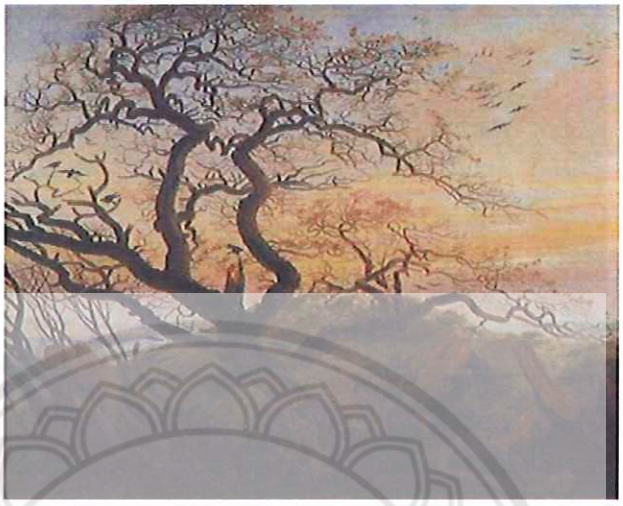

ภาพประกอบที่ 24 ภาพผลงานจิตรกรรม
ชื่อผลงาน The Tree of Crows 1822
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
ที่มา : https://www.backtoclassics.com

ภาพประกอบที่ 25 ภาพผลงานจิตรกรรม
ชื่อผลงาน The Tree of Crows 1822
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
ที่มา : https://www.backtoclassics.com

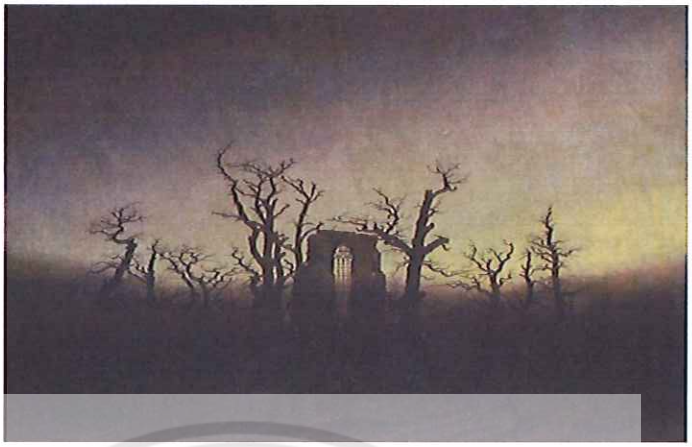

ภาพประกอบที่ 26 ภาพผลงานจิตรกรรม

ชื่อผลงาน Abbey among Oak Trees 1809 or 1810

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : http://en.wikipedia.org

ภาพประกอบที่ 27 ภาพผลงานจิตรกรรม

ชื่อผลงาน Moonrise over the Sea 1822

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา : http://en.wikipedia.org

ศาสตราจารย์ประหยัด พงษ์ดำ

ภาพประกอบที่ 28 ภาพของศิลปิน
ที่มา : https://www.dooqo.com

ศาสตราจารย์ ประหยัด พงษ์ดำ ได้ชื่อว่าเป็นปรมาจารย์และผู้เป็นศิลปินเอกในการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ (wood cut) จนได้รับการยกย่องเป็นศิลปินชั้นเยี่ยมประเภทภาพพิมพ์ จากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ปี 2524 และได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ภาพพิมพ์) ในปี 2541 งานภาพพิมพ์แกะไม้ของอาจารย์ประหยัดเข้าถึงความสมบูรณ์ลงตัวทั้งในกรรมวิธีทางการพิมพ์ด้วยแม่พิมพ์ไม้ ซึ่งให้ความรู้สึกดิบ ซื่อจริงใจและเรียบง่าย เหมาะกับเนื้อหาที่เป็นวิถีชีวิตของชาวบ้านและรูปแบบที่ลดทอนความสมจริงคงเหลือเพียงรูปทรงในอุดมคติที่เรียบง่าย เรียกได้ว่าประจวบเหมาะทั้งเทคนิค เนื้อหาและรูปแบบ

ลักษณะงานของศิลปินศาสตราจารย์ประหยัด พงษ์ดำ ได้ส่งผลต่องานภาพพิมพ์ของผู้สร้างสรรค์ในแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่มีลักษณะเด่นในเรื่องการใช้สีสันของบรรยากาศที่มีการไล่น้ำหนักอ่อน-แก่ ของสีทำให้ผลงานมีระยะใกล้-ไกล จนเกิดเป็นมิติให้แก่ผลงาน

ตัวอย่างผลงานของศิลปิน

ภาพประกอบที่ 29 ภาพผลงานภาพพิมพ์แกะไม้
ชื่อผลงาน ยามเช้า, ปี 2524
เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ 60 x 40 ซม.
ที่มา : http://nokcult.blogspot.com

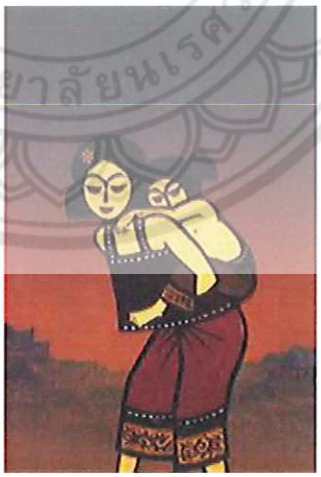

ภาพประกอบที่ 30 ภาพผลงานภาพพิมพ์แกะไม้
ชื่อผลงาน สองพี่น้อง, ปี 1999
เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ 60 x 60 ซม.
ที่มา : http://www.era.su.ac.th

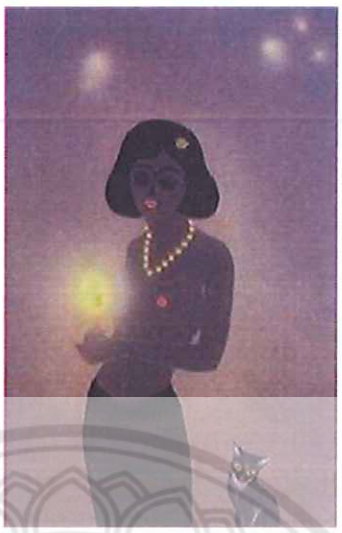

ภาพประกอบที่ 31 ภาพผลงานภาพพิมพ์แกะไม้และจิตรกรรม

ชื่อผลงาน แสงเทียน, ปี 1999

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้และจิตรกรรม 40 x 60 ซม.

ที่มา : http://www.era.su.ac.th

ภาพประกอบที่ 32 ภาพผลงานภาพพิมพ์แกะไม้

ชื่อผลงาน พ่อ-แม่-ลูก

เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ 60 x 80 ซม.

ที่มา : http://www.bangkokartnews.com

บทที่ 3

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ ผู้สร้างสรรค์ได้แสดงออกในแนวทางเนื้อหา รูปแบบ จากเรื่องราวของ นก ผ่านการกำหนดกระบวนการในการสร้างสรรค์ และกำหนดขอบเขตของการทำงาน เพื่อให้การทำงานมีจุดมุ่งหมายและควบคุมการหาข้อมูลที่ใช้ในการทำงาน เพื่อให้การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน ผู้สร้างสรรค์มีการวางแผนการทำงาน โดยมีแนวความคิดในการสร้างสรรค์ ด้วยการสร้างรูปแบบของงานที่มีลักษณะเฉพาะตน กระบวนการสร้างสรรค์เป็นการสร้างรูปแบบให้สัมพันธ์กับเนื้อหาจนเป็นเอกภาพ โดยการประสานกันของทัศนธาตุทางศิลปะต่างๆ เข้าด้วยกัน ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์

1. ขั้นตอนการศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูล

1.1 หลักการและแผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ

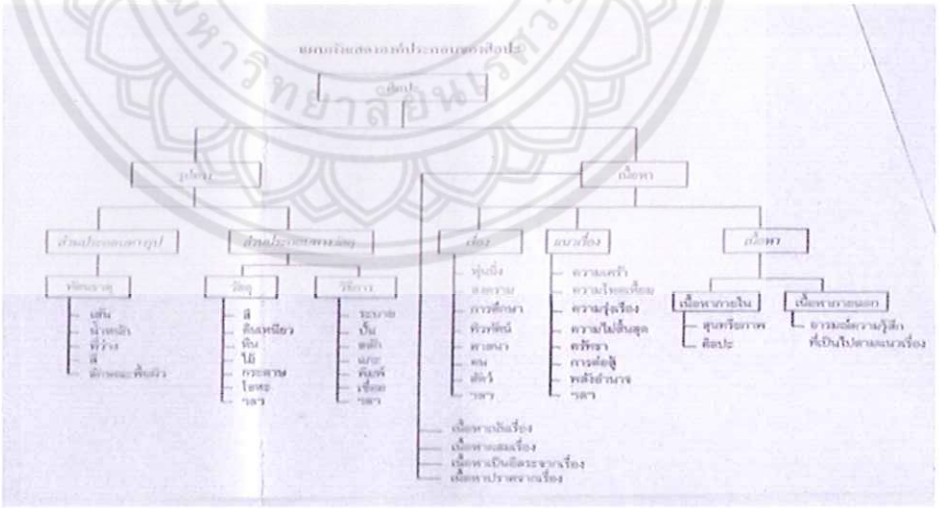

ภาพประกอบที่ 33 ภาพแผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ

ที่มา : องค์ประกอบของศิลปะ, ชลูด นิ่มเสมอ (2530)

ศิลปะ ประกอบด้วย รูปทรง กับ เนื้อหา

รูปทรง หมายถึง ส่วนที่เป็นรูปธรรมของงานศิลปะ สิ่งที่มองเห็นได้งานในทัศนศิลป์ เป็นส่วนที่ศิลปินสร้างขึ้นด้วยการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุ โดยที่รูปทรงให้ความพอใจต่อความรู้สึกสัมผัส พร้อมกันนั้นก็สร้างเนื้อหาให้กับตัวรูปทรงเอง

เนื้อหา หมายถึง ความหมายของงานศิลปะที่แสดงออกผ่านรูปทรงทางศิลปะ (Artistic Form) เนื้อหาของงานศิลปะแบบรูปธรรม เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของเรื่อง แนวเรื่อง และรูปทรง เนื้อหา

1.2 หลักการและแผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

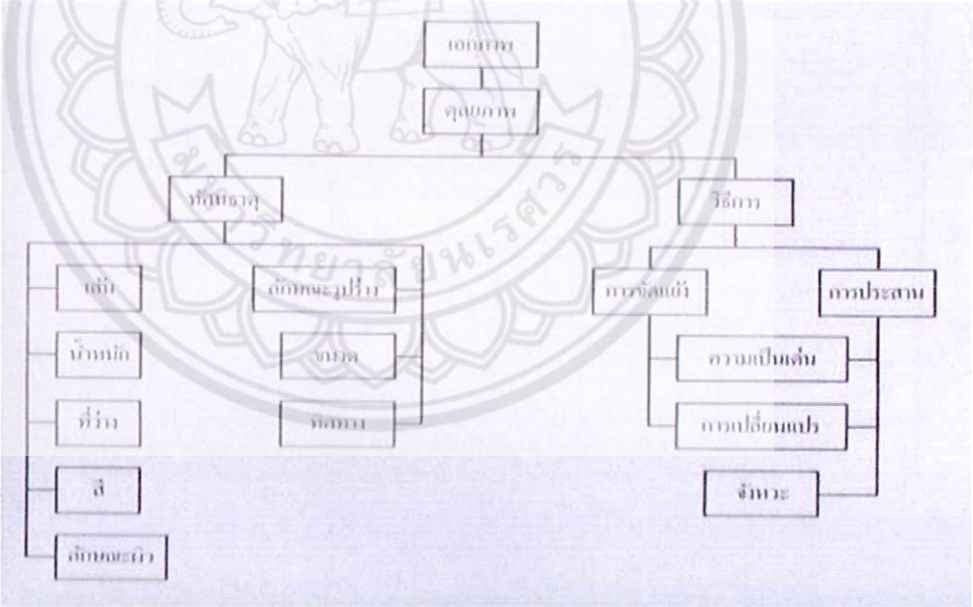

ภาพประกอบที่ 34 ภาพแผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

ที่มา : หนังสือองค์ประกอบของศิลปะ, ชลูด นิ่มเสมอ (2530 : 208)

ส่วนประกอบของรูปทรง ได้แก่

เส้น (Line) หมายถึง จุดที่ต่อกันเป็นทางยาว หรือเกิดจากร่องรอยที่เคลื่อนที่ไป มีมิติเดียว คือ ความยาว ทำหน้าที่เป็นขอบเขตของที่ว่าง สิ่งของ รูปทรง น้ำหนัก สี กลุ่มรูปทรงที่รวมกันอยู่ และเป็นแกนหรือโครงสร้างของรูปทรง

น้ำหนัก (Tone) หมายถึง ความอ่อนแก่ของบริเวณที่สว่างและบริเวณที่มืด หรือความอ่อนแก่ของสีดำ หรือสีอื่นที่ระบายลงไปจนเกิดน้ำหนัก ซึ่งให้ปริมาตรแก่รูปทรง

ที่ว่าง (Space) หมายถึง ที่ว่างที่กำหนดด้วยเส้นให้มีรูปร่างขึ้น ได้แก่ แผ่นของน้ำหนัก แผ่นราบที่มี 2 มิติ หรือประกอบเป็น 3 มิติ และบริเวณที่ว่างที่เป็นบวกเป็นลบ

สี (Color) หมายถึง เป็นทัศนธาตุที่มีคุณลักษณะของทัศนธาตุทั้งหลายรวมกันครบถ้วน คือ เส้น น้ำหนัก แบบรูปของที่ว่าง และลักษณะผิว

ลักษณะผิว (Texture) หมายถึง บริเวณพื้นผิวของสิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะต่างกันเมื่อสัมผัสจับต้อง เช่น หยาบ ละเอียด มัน ด้าน ขรุขระ เรียบ

ส่วนประกอบทางเนื้อหา

เรื่อง หมายถึง สิ่งที่ศิลปินสรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์งานศิลปะ แบบรูปธรรม เช่น คน สัตว์ ทิวทัศน์ สิ่งของ ฯลฯ หรือหมายถึง "ภาพนี้เกี่ยวกับอะไร" "ศิลปินต้องการเขียนหรือปั้นอะไร"

แนวเรื่อง หมายถึง เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบทางนามธรรมของงานศิลปะ ที่เน้นแนวความคิด (Concept) ของศิลปินที่มีต่อเรื่อง หรือรูปทรง เป็นสาระหรือแนวทางของการสร้างสรรค์มากกว่าเรื่อง แนวเรื่องในงานแบบรูปธรรม มักจะเกี่ยวกับความรู้สึก ความรู้สึก หรือความหมายที่ศิลปินต้องการแสดงออกในรูปของสัญลักษณ์ หรือนามธรรม

สัญลักษณ์ หมายถึง สิ่งที่ใช้แทนความหมายของอีกสิ่งหนึ่ง หรือถ้าจะกล่าวให้ลึกลงไปอีก สัญลักษณ์ หมายถึง วัตถุ อักษร รูปร่าง หรือสีสัน ซึ่งใช้ในการสื่อความหมายหรือแนวความคิดให้มนุษย์เข้าใจไปในทางเดียวกัน อาจจะเป็นรูปธรรม หรือนามธรรม

เนื้อหาภายใน หมายถึง เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรง เป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง เนื้อหาประเภทนี้จะให้อารมณ์ทางสุนทรียภาพแก่ผู้ดูเป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์

เนื้อหาภายนอก หมายถึง งานศิลปะแบบรูปธรรมที่มีเรื่อง เช่น คน สัตว์ วัตถุ สิ่งของ หรือเหตุการณ์นั้น เป็นเนื้อหาที่มีผลสืบเนื่องจากเนื้อหาภายใน

หลักการสร้างสรรค์ศิลปะ

การสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ เรื่อง ความใฝ่ฝันของหญิงสาว ชุดนี้ผู้สร้างสรรค์ได้ สร้างผลงานภาพพิมพ์สื่อผสมให้เกิดเอกภาพ

เอกภาพ

เอกภาพ หมายถึง การประสานหรือการจัดระเบียบของส่วนต่างๆ ให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขึ้น เพื่อผลรวมอันหนึ่งที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดเอกภาพด้วยการสร้างเนื้อหาที่เป็นนามธรรมและรูปทรงที่เป็นรูปธรรมเข้าไว้ด้วยกัน

ดุลยภาพ

ดุลยภาพ หมายถึง การถ่วงน้ำหนักที่เท่ากันทั้งสองข้างของสิ่งหรือรูปทรง เกิดจากการถ่วงดุลของสิ่งที่ขัดแย้งกัน และจากการรวมตัวหรือการซ้ำของสิ่งที่เหมือนกันทั้ง 2 ข้าง ดุลยภาพกำหนดได้ 2 รูปแบบ คือ ดุลยภาพแบบสมมาตร (Symmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน และดุลยภาพแบบอสมมาตร (Asymmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้ดุลยภาพแบบอสมมาตรเพื่อให้รู้สึกถึงเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองความรู้สึกถึงการต่อสู้ดิ้นรนโดยการให้ค่าน้ำหนัก เส้น และรูปทรงที่ไม่เท่ากัน

การขัดแย้ง

การขัดแย้ง (Opposition) มีอยู่ 4 ลักษณะ คือ

1. การขัดแย้งขององค์ประกอบทางศิลปะแต่ละชนิด และรวมถึงการขัดแย้งกันขององค์ประกอบต่างชนิดกันด้วย
2. การขัดแย้งของขนาด
3. การขัดแย้งของทิศทาง
4. การขัดแย้งของที่ว่างหรือ จังหวะ

การประสาน

การประสาน (Transition) คือ การทำให้เกิดความกลมกลืน ให้สิ่งต่างๆเข้ากันได้อย่างสนิท เป็นการสร้างเอกภาพจากการรวมตัวของสิ่งที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน การประสานมีอยู่ 2วิธี คือ

1. การเป็นตัวกลาง (Transition) คือ การทำสิ่งที่ขัดแย้งกันให้กลมกลืนกัน ด้วยการใช้ตัวกลางเข้าไปประสาน เช่น สีขาว กับสีดำ ซึ่งมีความแตกต่าง ขัดแย้งกันสามารถทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีเอกภาพ ด้วยการใช้สีเทาเข้าไปประสาน ทำให้เกิดความกลมกลืนกัน มากขึ้น

2. การซ้ำ (Repetition) คือ การจัดวางหน่วยที่เหมือนกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป เป็นการสร้างเอกภาพที่ง่ายที่สุด แต่ก็ทำให้ดูจืดชืด น่าเบื่อที่สุด

ความเป็นเด่น

ความเป็นเด่น (Dominance) ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

1. ความเป็นเด่นที่เกิดจากการขัดแย้ง ด้วยการเพิ่ม หรือลดความสำคัญ ความน่าสนใจในหน่วยใดหน่วยหนึ่งของคู่ที่ขัดแย้งกัน
2. ความเป็นเด่นที่เกิดจากการประสาน

การเปลี่ยนแปร

การแปรเปลี่ยน (Variation) คือ การเพิ่มความขัดแย้งลงในหน่วยที่ซ้ำกัน เพื่อป้องกันความจืดชืดน่าเบื่อ ซึ่งจะช่วยให้มีความน่าสนใจมากขึ้น การเปลี่ยนแปรรูปลักษณะจะต้องรักษาคุณลักษณะของการซ้ำไว้ ถ้ารูปมีการเปลี่ยน แปรไปมาก การซ้ำก็จะหมดไป กลายเป็นการขัดแย้งเข้ามาแทน และถ้าหน่วยหนึ่งมีการเปลี่ยนแปรอย่างรวดเร็ว มีความแตกต่างจากหน่วยอื่น ๆ มากจะกลายเป็นความเป็นเด่นเป็นการสร้างเอกภาพด้วยความขัดแย้ง

การเปลี่ยนแปรมี 4 ลักษณะ คือ

1. การเปลี่ยนแปรของรูปลักษณะ
2. การเปลี่ยนแปรของขนาด
3. การเปลี่ยนแปรของทิศทาง
4. การเปลี่ยนแปรของจังหวะ

จังหวะ

จังหวะ (Rhythm) หมายถึง การซ้ำที่เป็นระเบียบ จากระเบียบง่ายๆซับซ้อนขึ้นจนเกิดเป็นรูปทรงของศิลปะ ซึ่งจังหวะในงานศิลปะ คือ การเน้นการผ่อนคลายสลับกันของทัศนะธาตุต่างๆ เพื่อให้เกิดเอกภาพที่มีชีวิตชีวา การเกิดจังหวะมี 2 ลักษณะ คือ เกิดจากการซ้ำของหน่วยหรือสลับกันของหน่วยกับช่องไฟ และเกิดจากการเลื่อนไหลที่ต่อเนื่องของส้น น้ำหนัก สี และรูปทรง

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์

ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ผู้สร้างได้ สร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ ให้เกิด เอกภาพทางเนื้อหา กับรูปทรง ดังนี้ คือ

1. เนื้อหา

ผู้สร้างสรรค์ เกิดความบันดาลใจ อารมณ์ความรู้สึก และความประทับใจส่วนตัวถึงเรื่องราวการอยู่อาศัยของนก ที่ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการสื่อสารระหว่างกันด้วยเสียงร้อง โดย จะมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลาของฤดูกาลตามธรรมชาติ มีการกระทำโดยตรงระหว่างกัน จึงเกิดเป็นสังคมนกขึ้น เป็นเหตุให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุดนี้

2. รูปทรง

จากมุมมอง ความรู้สึกและแรงบันดาลใจดังที่กล่าวมา ผู้สร้างสรรค์ต้องการให้ผลงานกับเนื้อหาต้องสอดคล้องตามความรู้สึก และแนวคิด โดยใช้ รูปทรงอินทรียรูป (Organic Form) คือ รูปทรงของสิ่งมีชีวิต หรือมีลักษณะคล้ายสิ่งมีชีวิต มีโครงสร้างที่ประกอบขึ้นด้วยการขยายตัว และผนึกตัวของเซลล์ต่างๆ เช่น คน สัตว์ พืช เมื่อกล่าวถึงอินทรียรูปในงานศิลปะ เราหมายถึง รูปทรงที่ให้ความรู้สึกว่ามีโครงสร้างของชีวิต และเติบโตได้ โดยการถ่ายทอดออกมาในรูปแบบเฉพาะตน

วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน

กรรมวิธีเทคนิคภาพพิมพ์ เทคนิค Paper block, เทคนิค Dry point และ เทคนิค Eraser Linocut

1. เทคนิค Paper block คือ ภาพพิมพ์กระดาษ (Paper-cut or Paper block) จัดอยู่ในกระบวนการพิมพ์แม่พิมพ์ผิวนูน (Relief Process) ซึ่งเป็นการพิมพ์โดยให้สีติดอยู่บนผิวหน้า ที่ราบเรียบของแม่พิมพ์กระดาษ

2. เทคนิค Dry point เป็นกรรมวิธีของภาพพิมพ์โลหะร่องลึก ซึ่งร่องรอยถูกสร้างขึ้นบนแม่พิมพ์โดยการขูดขีดด้วย เครื่องแหลมคม (needle) เครื่องมือนี้สร้างขอบแหลมคมออกม ทั้งเส้นที่ขูดขีดเป็นร่องลึกและขอบเส้นที่ยื่นนี้จะอุ้มหมึกไว้ เมื่อเช็ดแม่พิมพ์และพิมพ์ เส้นที่ได้จะมีความอ่อนนุ่มดูคล้ายกำมะหยี่

3. เทคนิค Eraser Linocut (แสตมป์ยางลบ) การแกะยางลบ คือ เป็นเทคนิคการทำตัวปั๊มแบบตรายาง โดยการแกะรูปต่างๆลงบนยางลบ

2. การกำหนดรูปแบบและขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

2.1 การศึกษาค้นคว้า ข้อมูล เอกสาร และภาพถ่าย

2.1.1 ข้อมูลภาคเอกสาร หนังสือ ได้แก่ หนังสือองค์ประกอบศิลป์ (ชลูด นิ่มเสมอ), ศิลปะกับมนุษย์ (สุชาติ เถาทอง), ว่าด้วยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กฤษณะมูรติ), ชาร์ลส์ ดาร์วิน กำเนิดแห่งชีวิตและทฤษฎีวิวัฒนาการ (ดร.นำชัย ชีววิวรรธน์ และสุวัฒน์ อัศวไชยชาญ ผู้แปล)

2.1.2 ข้อมูลภาพถ่าย และผลงานศิลปะลัทธิ ศิลปินต่างๆ

ภาพแหล่งข้อมูล

ภาพประกอบที่ 35 ภาพข้อมูลจากภาพถ่าย

ที่มา : จากภาพถ่ายจริง

ภาพประกอบที่ 36 ภาพการศึกษารูปทรงของโครงสร้างต้นไม้ในธรรมชาติ

ที่มา : https://www.gotoknow.org

ภาพประกอบที่ 37 ภาพการศึกษารูปทรงของนกในธรรมชาติ
ที่มา : https://www. pixpros.net/chanaview.wordpress.com

ภาพประกอบที่ 38 ภาพการศึกษารูปทรงของนกในธรรมชาติ
ที่มา : https://www. pixpros.net/chanaview.wordpress.com

ภาพประกอบที่ 39 ภาพการศึกษาช่วงเวลาของบรรยากาศ

ที่มา : http://www.bloggang.com

ภาพประกอบที่ 40 ภาพการศึกษาช่วงเวลาของบรรยากาศ

ที่มา : http://www.bloggang.com

ภาพแหล่งข้อมูลจากศิลปิน

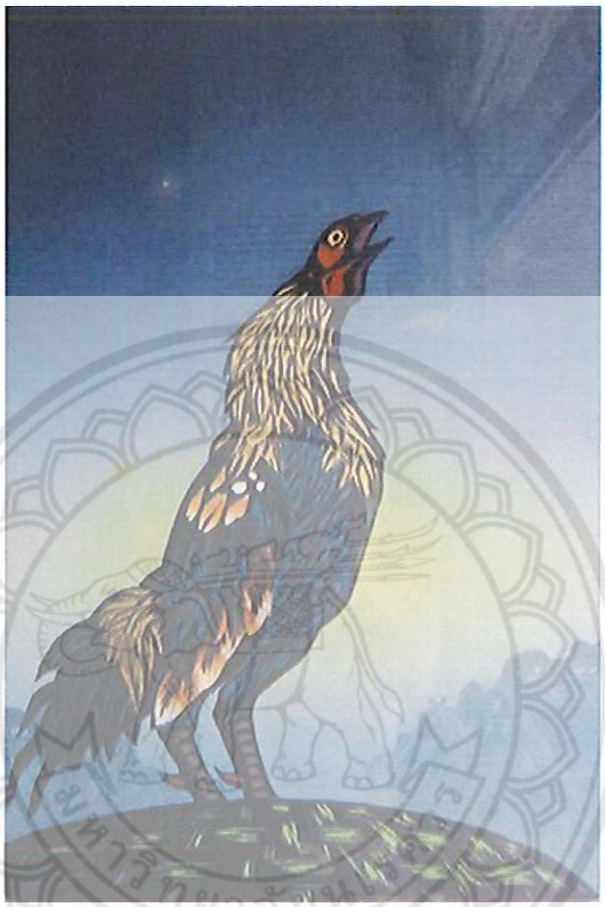

ภาพประกอบที่ 41 ภาพผลงานภาพพิมพ์แกะไม้
ชื่อผลงาน ยามเช้า
ผลงานของ ศาสตราจารย์ประหยัด พงษ์ดำ
เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้
ที่มา : https://www.bangkokartnews.com.

จากลักษณะงานของศิลปิน ศาสตราจารย์ประหยัด พงษ์ดำ ได้ส่งผลต่องานภาพพิมพ์ของผู้สร้างสรรค์ ในเรื่องของการใช้สีสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีการไล่น้ำหนักของโทนสี ทำให้บรรยากาศในงานดูมีมิติมากขึ้น

ภาพประกอบที่ 42 ภาพผลงานจิตรกรรม
ชื่อผลงาน Dolmen in the snow 1807
ผลงานของ Caspar David Friedrich
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
ที่มา : https://www.en.wahooart.com

จากลักษณะงานของศิลปิน Caspar David Friedrich ได้ส่งผลต่องานภาพพิมพ์ของผู้สร้างสรรค์ ในเรื่องรูปทรงของโครงสร้าง การแตกแขนงเป็นข้อต่อที่หักมุม หรือ คดโค้งติดต่อกันไปของต้นไม้

การวิเคราะห์ ข้อมูลเนื้อหา จากภาพตัวอย่าง

จากภาพข้อมูลทำให้ผู้สร้างสรรค์ วิเคราะห์ เนื้อหาและแนวความคิด แรงบันดาลใจ ต่อการสร้างสรรค์ได้ว่า

1. ในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้สร้างสรรค์ใช้นก มาสร้างสรรค์เพื่อสื่อสะท้อนในเชิงของสัญลักษณ์ ถึงนกที่มีพฤติกรรมทั้งในเรื่องการหากินและการอาศัยอยู่ร่วมเป็นฝูง
2. ได้รับอิทธิพลรูปแบบงานภาพพิมพ์ จากศาสตราจารย์ประหยัด พงษ์ดำ ในเรื่องสีสันของบรรยากาศ และรูปแบบงานจิตรกรรมของ Caspar David Friedrich ในเรื่องรูปทรงของโครงสร้าง การแตกแขนงเป็นข้อต่อที่หักมุมหรือคดโค้งงอต่อกันไปของต้นไม้ ซึ่งได้เป็นตัวสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้สร้างสรรค์อย่างมาก
3. โดยผู้สร้างสรรค์ ใช้บรรยากาศ ของทิวทัศน์ ที่มีสีค่อนข้างมืด เพื่อให้งานดูมีความน่าสนใจ น่าค้นหามากขึ้นมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

สรุปในการศึกษา ค้นคว้าข้อมูล ภาพข้อมูล ภาพผลงานศิลปะ

จากข้อมูล ภาพข้อมูล และภาพผลงานศิลปะ เป็นข้อมูลที่สร้างความบันดาลใจ ต่อการกำหนดรูปแบบ เนื้อหา แนวความคิด เกี่ยวกับเรื่อง การอยู่ร่วมกันของสังคมนก ได้ออกมาเป็นรูปแบบ ของงานอย่างเป็นรูปธรรม

กำหนดกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์
2. กระบวนการการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ก่อนศิลปนิพนธ์
3. กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง (sketch) การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์
4. รูปแบบกรรมวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

1. การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์

- **สีมันภาพพิมพ์, ลูกกลิ้งยาง, แท่นพิมพ์**

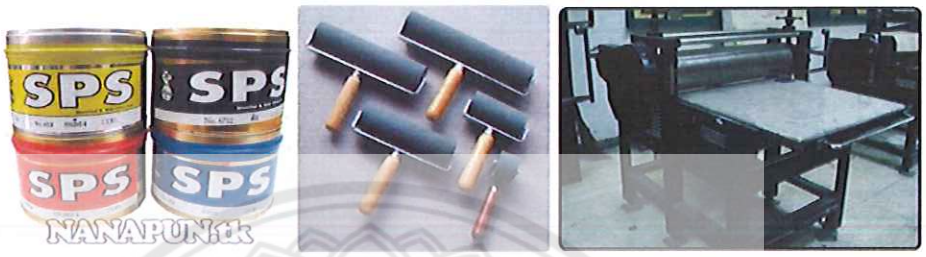

ภาพประกอบที่ 43 ภาพอุปกรณ์สร้างสรรค์ผลงาน

- สีน้ำมันใช้สำหรับภาพพิมพ์ ใช้ในส่วน พื้นหลัง (background) เพื่อเป็น **สีสันให้ผลงาน**
- ลูกกลิ้งยาง ใช้ในการกลิ้งสีลงในแม่พิมพ์ชิ้นงาน
- แท่นพิมพ์ ใช้สำหรับพิมพ์งาน

- กระดาษ Fabriano, กระดาษอาร์ตมัน, กระดาษเทาขาว

ภาพประกอบที่ 44 ภาพอุปกรณ์สร้างสรรค์ผลงาน

- กระดาษ Fabriano ใช้สำหรับเป็นตัวงาน
- กระดาษอาร์ตมัน ใช้สำหรับเป็นแม่แบบทำพื้นหลังในการกลิ้งสี
- กระดาษเทาขาว ใช้วางรองงานตอนเข้าแท่นพิมพ์

- **ที่รองตัด, ดินสอ, คัตเตอร์ปากกา, คัตเตอร์, ยางลบ, กระดาษไข, พู่กัน, ที่แกะ woodcut**

ภาพประกอบที่ 45 ภาพอุปกรณ์สร้างสรรค์ผลงาน

- ที่รองตัด ใช้สำหรับรองตัดทั่วไป
- ดินสอ, คัตเตอร์ปากกา, คัตเตอร์, ยางลบ, ที่แกะ woodcut, กระดาษไข **(อุปกรณ์สำหรับ** แกะยางลบ)
- พู่กัน ใช้สำหรับระบายสีหมึกพิมพ์ลงบนยางลบ (ตอนปั๊มยางลบ)

- **น้ำมันสน, กระดาษทิชชู**

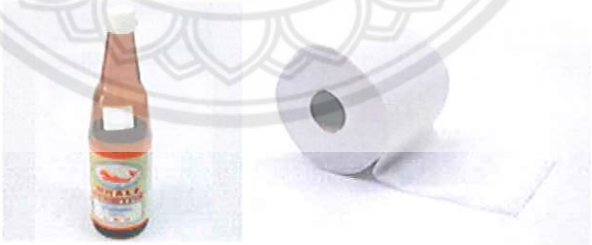

ภาพประกอบที่ 46 ภาพอุปกรณ์ทำความสะอาด

- **น้ำมันสน, กระดาษทิชชูใช้สำหรับทำความสะอาดลูกกลิ้งตอนกลิ้งสี**

- **แผ่นอะคริลิกใส, เครื่องเจียรสายอ่อน**

ภาพประกอบที่ 47 ภาพอุปกรณ์สร้างสรรค์ผลงาน

- แผ่นอะคริลิกใส เป็นตัวผลงาน
- เครื่องเจียรสายอ่อน ใช้สำหรับขุดขีดสร้างร่องรอยบนแผ่นอะคริลิก

2. กระบวนการการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ก่อนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

มีขั้นตอนและมีรายละเอียด อย่างมีระบบระเบียบพร้อมนำเสนอกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะ แสดงภาพให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม โดยสังเขปอย่างกระชับชัดเจน ดังนี้

1. การจัดทำภาพแบบร่าง(Sketch)
2. การขยายภาพแบบร่าง(Sketch)
3. การลงมือปฏิบัติงานจริง

การจัดทำภาพแบบร่าง (sketch) การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

นำข้อมูลในส่วนที่เป็นรูปธรรม เช่น ภาพถ่ายของต้นไม้กับข้อมูลจากความรู้สึกที่ได้สัมผัสกับเรื่องราวของการอยู่อาศัยของนก รวมไปถึงพฤติกรรมต่างๆ นำมาดำเนินการสร้างภาพแบบร่าง (sketch) โดยหาโครงสร้างหลักที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในภาพ และจังหวะของรูปทรงต่างๆ นำมาจัดวางให้ได้องค์ประกอบที่สมบูรณ์ ด้วยการสร้างแบบร่างในคอมพิวเตอร์ โปรแกรม Illustrator เพื่อให้ได้ภาพร่างตามแนวความคิดและความรู้สึกที่ต้องการแสดงออกมาสมบูรณ์มากที่สุด

การจัดทำภาพแบบร่าง (Sketch)

ภาพประกอบที่ 48 ภาพการจัดทำภาพแบบร่าง(Sketch)
การหาองค์ประกอบจากรูปข้อมูล

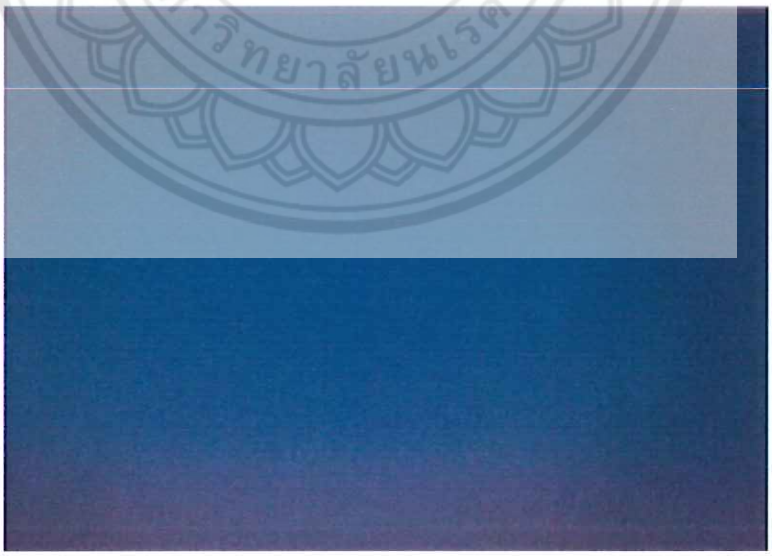

ภาพประกอบที่ 49 ภาพการจัดทำภาพแบบร่าง(Sketch)
ภาพการไล่สีบรรยากาศที่ต้องการในโปรแกรม Illustrator

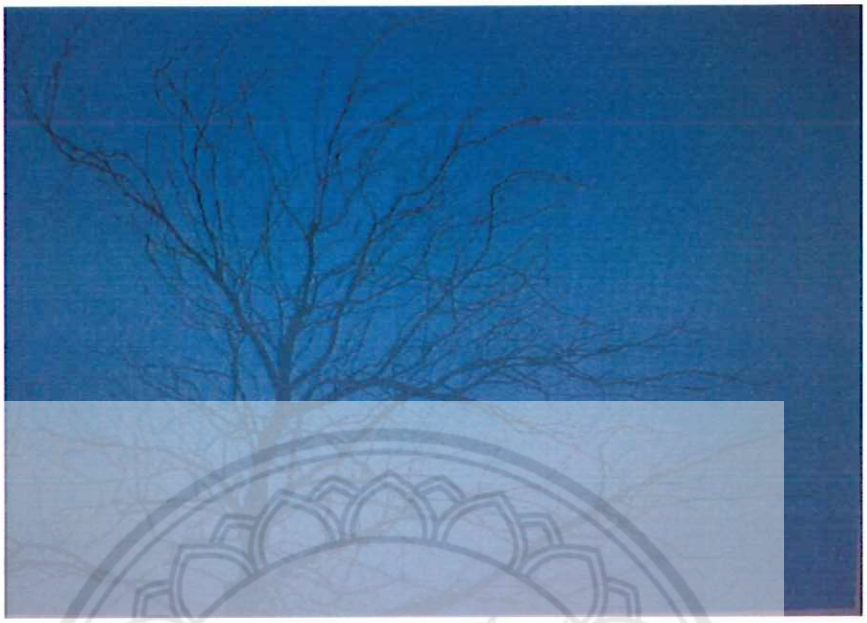

ภาพประกอบที่ 50 ภาพการจัดทำภาพแบบร่าง(Sketch)
การนำภาพทั้งสองรูปมาวางทับซ้อนกันด้วยโปรแกรม Illustrator

การขยายภาพแบบร่าง (Sketch)

มีขั้นตอน กรรมวิธีของการขยายภาพแบบร่างออกไปในผลงานจริง โดยกา**รถ่ายเอกสาร ขยายขน**าดภาพแบบร่าง ให้มีขนาดที่ใหญ่ขึ้นตามความต้องการของผู้สร้างสรรค์

การลงมือปฏิบัติงานจริง

ขั้นตอนที่ 1 นำภาพแบบร่าง (Sketch) ไปถ่ายเอกสารขยายใหญ่

ขั้นตอนที่ 2 เริ่มจากนำกระดาษอาร์ตมันมาตัด ให้เท่ากับขนาดของกระดาษ Fabriano ที่ใช้เป็นตัวงานจริง เพื่อที่จะตีสีลงไปบนงานในส่วนของพื้นงานของงาน

ขั้นตอนที่ 3 วิธีการพิมพ์ให้กลิ้งสีที่ผสมไว้แล้ว โดยการไล่โทนสีลงบนกระดาษอาร์ตมันที่ตัดไว้ มากลิ้งสีและนำไปวางบนกระดาษ Fabriano ก่อนเข้าแท่นพิมพ์โดยนำกระดาษเทาขาวมาวางรองด้านล่างและด้านบนของตัวงานก่อนหมุนแท่นพิมพ์

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อนำออกจากแท่นพิมพ์ ดึงกระดาษแม่พิมพ์กับตัวงานออกจากกัน สีที่กลิ้งจะถูกดูดไปติดอยู่บนกระดาษของตัวงานด้วย จากนั้นนำไปวางพักไว้เพื่อให้สีที่ดูดติดมาแห้งสนิท ดังรูป

ภาพประกอบที่ 51 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ขั้นตอนที่ 5 นำกระดาษอาร์ตมันอีกแผ่นมาตัด เป็นรูปต้นไม้ตามแบบร่าง ดังรูป

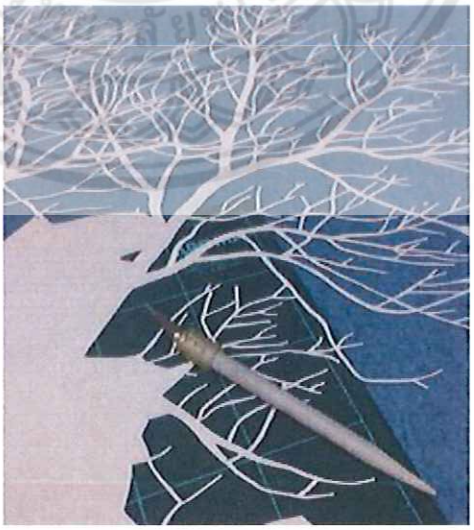

ภาพประกอบที่ 52 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ขั้นตอนที่ 6 จากนั้นนำแบบต้นไม้ที่ตัดเสร็จแล้ว มากลิ้งสีไปวางบนกระดาษตัวงานที่ได้ตีสีพักไว้ข้างต้น ต่อจากนั้นจึงนำเข้าแท่นพิมพ์ จึงจะได้ภาพออกมาดังรูป นำไปวางพักให้แห้งตามเดิม

ภาพประกอบที่ 53 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ขั้นตอนที่ 7 นำแผ่นอะคริลิคมาขุดขีด เพื่อสร้างร่องรอยด้วยเครื่องเจียรสายอ่อน ตามแบบร่างที่ (Sketch) ไว้ ดังรูป

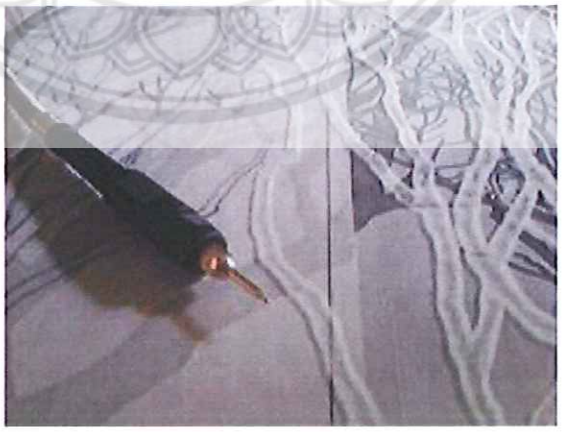

ภาพประกอบที่ 54 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ขั้นตอนที่ 8 นำยางลบที่เตรียมไว้มาแกะเป็นรูปนกในอิริยาบถต่างๆ ดังรูป

ภาพประกอบที่ 55 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ขั้นตอนที่ 9 นำยางลบมาทาสีด้วยหมึกภาพพิมพ์แล้วปั๊มลงไปบนกระดาษตัวงาน ดังรูป

ภาพประกอบที่ 56 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ขั้นตอนที่ 10 หลังจากปั้มลงบนกระดาษเสร็จเรียบร้อย จึงมาปั้มลงบนแผ่นอะคริลิกด้วย โดยการปั้มทั้งด้านหน้าและด้านหลังของแผ่น ดังรูป

ภาพประกอบที่ 57 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ขั้นตอนที่ 11 การเพิ่มรายละเอียดลงไปบนตัวนก และเก็บรายละเอียดของงาน เป็นอันเสร็จสมบูรณ์

การวิเคราะห์ผลงาน

หลังจากผ่านขั้นตอนการปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานจนสำเร็จแล้วในแต่ละช่วง ผู้สร้างสรรค์จะนำมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง ทั้งที่เกิดขึ้นจากวิธีการและเทคนิค ตลอดจนผลงานที่สำเร็จออกมา เพื่อปรับปรุงแก้ไข พัฒนาผลงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บทที่ 4

การรายงานผลและวิเคราะห์คุณค่าศิลปะของศิลปนิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์

การศึกษาค้นคว้าและทดลองในการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ ได้ทำการพัฒนาและแก้ไขปัญหามาอย่างต่อเนื่อง ทั้งรูปแบบของงานและการแสดงออกทางรูปธรรม รวมทั้งเทคนิคและวิธีการและกระบวนการทางภาพพิมพ์ ในด้านกระบวนการได้มีการทดลองเปลี่ยนแปลงเพื่อหาเทคนิคที่ลงตัวและเหมาะสมที่สุดอย่างต่อเนื่องในแต่ละชุดของผลงานก่อนศิลปนิพนธ์ สามารถแบ่งการทำงานออกได้เป็นระยะ ดังนี้

ผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ ระยะที่ 1

ภาพประกอบที่ 58 ภาพผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ ระยะที่ 1

กลวิธี Paper block และ Eraser Linocut (แสตมป์ยางลบ)

ขนาด 40 x 60 ซม.

ช่วงที่ 1 เป็นช่วงเริ่มต้นของความคิด เนื้อหา และการค้นหารูปแบบในการสร้างสรรค์ผ่านความประทับใจและอารมณ์ความรู้สึก เกี่ยวกับเรื่องราวของ นก ที่มีการอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นฝูง มีการกระทำระหว่างกัน เกิดขึ้นเป็นสังคม เป็นการแสดงออกทางรูปธรรมในด้านรูปแบบและเทคนิค ผู้สร้างสรรค์นำเสนองานในรูปแบบ 2 มิติ โดยในระยะนี้คุณภาพงานทางด้านรูปแบบงานยังไม่สมบูรณ์เนื่องจากผลงานยังดูไม่เกิดมิติเท่าที่ควร แต่ทางด้านเทคนิควิธีการสามารถสร้างสรรค์งานได้โดยไม่มีปัญหา

ปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงนี้คือ ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการตัดแม่พิมพ์ต้นไม้ และการแกะยางลบเป็นรูปนกในอิริยาบถต่างๆ มากเกินไป การสร้างสรรค์งานยังขาดมิติใกล้-ไกลของในตัวชิ้นงาน

ผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ ระยะที่ 2

ภาพประกอบที่ 59 ภาพผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ ระยะที่ 2

กลวิธี Paper block, Dry point และ Eraser Linocut (แสตมป์ยางลบ)

ขนาด 40 x 60 ซม

ช่วงที่ 2 การแสดงออกของเนื้อหา ยังเหมือนในช่วงที่ 1 แต่ในส่วนของรูปแบบได้ทดลองการนำเสนอในรูปแบบใหม่ เพื่อให้การทดลองเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบและแนวความคิดให้มีประสิทธิภาพ และมีการนำเสนอที่ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้มีการพัฒนาให้ความสำคัญทางด้านเทคนิคมากขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงเทคนิคในส่วนของต้นไม้เพื่อให้ตัวงานดูมีมิติมากยิ่งขึ้น

ปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงนี้คือ มีการทดลองเทคนิคใหม่เข้ามาใช้ในงานสร้างสรรค์ จึงมีกระบวนการที่ใช้เวลามากขึ้นจนทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของผลงานที่ออกมายังไม่สมบูรณ์มากนัก

ผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ ระยะที่ 3

ภาพประกอบที่ 60 ภาพผลงานช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ ระยะที่ 3
กลวิธี Paper block , Paper cut และ Eraser Linocut (แสตมป์ยางลบ)
ขนาด 60 x 80 ซม.

ช่วงที่ 3 ผู้สร้างสรรค์ยังคงค้นคว้าและทดลองเทคนิค เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ และมีความสัมพันธ์ สอดคล้องกับแนวความคิด ในช่วงนี้ผู้สร้างสรรค์ได้ทดลองเทคนิค Paper cut เพื่อนำมาตัดเป็นต้นไม้ เพื่อไปประกอบเข้ากับตัวงานและทดลองเพิ่ม landscape เพื่อให้งานดูมีมิติมากขึ้น งานในช่วงนี้ได้เน้นเทคนิค Paper block เป็นหลัก

ปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงนี้คือ ด้วยวิธีการ เทคนิคที่ใช้มีกระบวนการมาก จึงทำให้งานต้องมีความละเอียดและต้องมีความสะอาดเป็นอย่างมาก จึงทำให้ใช้เวลาในการทำเพิ่มขึ้นด้วย

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ในชุดนี้ จากการศึกษาค้นคว้าและทดลองมาทั้งหมด ช่วยให้การพัฒนารูปแบบและการนำเสนอออกมาได้ชัดเจนมากขึ้นและทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้เกิดกระบวนการทางความคิดที่เป็นระบบ โดยได้จัดการควบคุมเกี่ยวกับขั้นตอนในบางขั้นตอนของการทำงาน ที่มากเกินไปได้อย่างมีระบบกับการจัดการที่ลงตัวในการจัดการระบบตรงนี้จะช่วยให้การทำงานของผู้สร้างสรรค์มีการดำเนินงานไปตามกระบวนการได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ถือว่าเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในงานได้เป็นอย่างดีมากจนทำให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์มีความสมบูรณ์มากขึ้นและผู้สร้างสรรค์ได้คำนึงถึงองค์ประกอบโดยรวมที่ส่งผลต่อการสื่อสารระหว่างผลงานและผู้รับรู้ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการแสดงออกทางรูปธรรมที่สัมพันธ์กับแนวความคิดที่สร้างสรรค์ขึ้นในลักษณะเฉพาะตน การวางจุดเด่นในผลงานเพื่อให้เกิดการนำสายตาและต้องการดึงความสนใจของผู้ชมอย่างเป็นลำดับต่อผลงาน ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดในผลงานศิลปนิพนธ์ได้พัฒนาจากการทดลองผลงานจากช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ด้วยและค้นคว้าจากประสบการณ์การทำงานจากผลงานชุดนี้ โดยที่ผ่านมาจนเกิดความสมบูรณ์ในผลงานศิลปนิพนธ์ของผู้สร้างสรรค์

การวิเคราะห์ทัศนธาตุทางศิลปะที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

ภาพประกอบที่ 61 ภาพการวิเคราะห์ทัศนธาตุทางศิลปะ
ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ในช่วงที่ 2
กลวิธี Dry point, Paper block, Eraser Linocut (แสตมป์ยางลบ)
ขนาด 70.5 x 100 ซม.

การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

1. การวิเคราะห์รูปทรง

1.1 ทัศนะธาตุ

เส้น (Line) ลักษณะของเส้นที่ผู้สร้างสรรค์นำมาใช้ในผลงาน ได้แก่ เส้นตั้ง เส้น นอน และเส้นเฉียง

- เส้นตั้ง ให้ความสมดุล มั่นคง แข็งแรง พุ่งขึ้น จริงจัง และเงียบขรึม
- เส้นนอน กลมกลืนกับแรงดึงดูดของโลก ให้ความรู้สึกพักผ่อน เงียบ สงบ
- เส้นเฉียง เส้นทแยงมุม ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว รวดเร็ว ไม่มั่นคง

เส้นพวกนี้ทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดทิศทางการเคลื่อนไหวภายในผลงาน เส้นที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นรูปทรง มีจังหวะและความขัดแย้งกันของทิศทางระหว่างเส้น รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงขนาดของเส้น โดยที่มีเส้นเฉียงมาเป็นตัวทำประสานกันระหว่างเส้น จึงทำให้เกิดการเคลื่อนไหวภายในงาน

สี (Color) ในผลงานของผู้สร้างสรรค์สี และบรรยากาศ มีบทบาทสำคัญในการสร้างอารมณ์ความรู้สึก สีที่ใช้เป็นสีวรรณะเย็น

- สีวรรณะเย็น ได้แก่ สีเขียว สีน้ำเงิน สีฟ้า ให้ความรู้สึกสงบ สะอาด เย็นสบาย

การใช้น้ำหนักของสี จะเป็นตัวกำหนดมิติ ความตื้นลึก นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดทิศทางความเคลื่อนไหวที่ทำหน้าที่คล้ายเส้นและรูปทรงในเวลาเดียวกัน

น้ำหนัก (Tone) ลักษณะของน้ำหนักแสงเงาที่ปรากฏในผลงาน มีความอ่อนแก่จากการไล่น้ำหนักสีเข้มไปอ่อน ทำให้เกิดความรู้สึกนุ่มนวล ได้ดีภายในบรรยากาศของรูปทรง และยังเป็นวิธีการเน้นถึงปริมาตรให้กับรูปทรงที่ต้องการ

ทำให้บรรยากาศโดยรวมเกิดความเปลี่ยนแปรและเคลื่อนไหว ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างรูปและพื้น หรือรูปทรงกับที่ว่าง ช่วยให้ความรู้สึกเป็น 2 มิติ แก่รูปร่าง และความเป็น 3 มิติแก่รูปทรง เกิดระยะความตื้น - ลึก และระยะใกล้ - ไกลของภาพทำให้เกิดความกลมกลืนประสานกัน

ที่ว่าง (Space) ในผลงานสร้างสรรค์ที่ว่างเกิดจากระยะห่างกันของรูปทรงที่มีทั้งความเรียบง่าย และรูปทรงที่มีความซับซ้อน ซึ่งถูกกำหนดด้วยเส้นให้เกิดเป็นรูปร่าง

มีลักษณะที่ขัดแย้งกันระหว่างความเรียบง่าย กับความซับซ้อนของรูปร่าง รูปทรง และเกิดความขัดแย้งกันของทิศทางและขนาด โดยที่ว่างทำให้เกิดความเปลี่ยนแปร เกิดจังหวะทำให้มีความเคลื่อนไหว มีมิติระยะใกล้-ไกล

ลักษณะผิว (Texture) ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างพื้นผิว ให้มีลักษณะของความหยาบขรุขระเพื่อสื่อถึงความรู้สึกของรูปทรง ให้ความรู้สึกกระตุ้นประสาท หนักแน่น มั่นคง แข็งแรง ถาวร ในขณะที่ผิวเรียบจะให้ความรู้สึกเบาสบาย การใช้ลักษณะของพื้นผิวที่แตกต่างกัน จะเห็นได้ชัดเจน

เกิดความขัดแย้งกันของลักษณะผิวเรียบ กับผิวหยาบ ทำให้ผิวหยาบเกิดความเด่น ขึ้นในผลงาน

1.2 **ส่วนประกอบทางวัสดุและวิธการ**

วัสดุที่ใช้ กระดาษ, แผ่นอะคริลิก กรรมวิธีทางภาพพิมพ์

1.3 **วิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง**

ผู้สร้างสรรค์สร้างเอกภาพของรูปทรงผ่านทัศนะธาตุ เพื่อให้เกิดเป็นรูปทรงหนึ่งที่สามารถแสดงความคิดหรืออารมณ์ออกมาได้อย่างชัดเจน โดยมีองค์ประกอบที่ รวมตัวกันอย่างมีดุลยภาพ และมีรูปแบบของการซ้ำมาเป็นส่วนช่วยให้เกิดจังหวะที่เท่ากัน เป็นตัวประสานให้ผลงานมีความกลมกลืนกัน

2. การวิเคราะห์เนื้อหา

2.1 เรื่อง แนวเรื่อง เรื่องเกิดจากความรู้สึกสนใจในธรรมชาติของการอยู่อาศัยของนก ส่วนแนว เรื่อง ส่วนใหญ่แล้วนกจะอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นฝูง หรือเป็นกลุ่ม เพื่อความปลอดภัย ที่จะอยู่รวดได้ในสังคม และในธรรมชาติได้ โดยมีการกระทำระหว่างกันอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงเกิดเป็นสังคมขึ้นระหว่างกัน จึงนำเสนอออกมาในเชิงบวก

2.2 เนื้อหาภายนอก เป็นเรื่องของนกที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติ

2.3 เนื้อหาภายใน ใช้ทัศนะธาตุ ได้แก่ เส้น สี น้ำหนัก ที่ว่าง ลักษณะผิว และเนื้อหาทางพุทธิปัญญา (Intellectual Content) ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนี้ มีคุณลักษณะ ทางรูปแบบแสดงองค์ประกอบของศิลปะ ว่าเป็นการประกอบกัน ของรูปทรงอย่างมีขั้นตอน มีระบบระเบียบ มีการ วางแผน ด้วยปัญญามีในลักษณะเป็นระเบียบ เกิดความ ประสานกลมกลืน ของทัศนะธาตุรูปทรงมีสัดส่วนลงตัว ให้ ความรู้สึกสง่า งาม ดีงาม ให้ผลทางอารมณ์อย่างอิ่มเอิบ แสดงความสูงส่งทางจิตวิญญาณ เรียกว่า "ฝ่ายคลาสสิก (classic)"

ภาพผลงานศิลปนิพนธ์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาพประกอบที่ 62 ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 1

ชื่อผลงาน สังคมนก 1

กลวิธี Dry point, Paper block, Eraser Linocut (แสตมป์ยางลบ)

ขนาด 70.5 x 100 ซม.

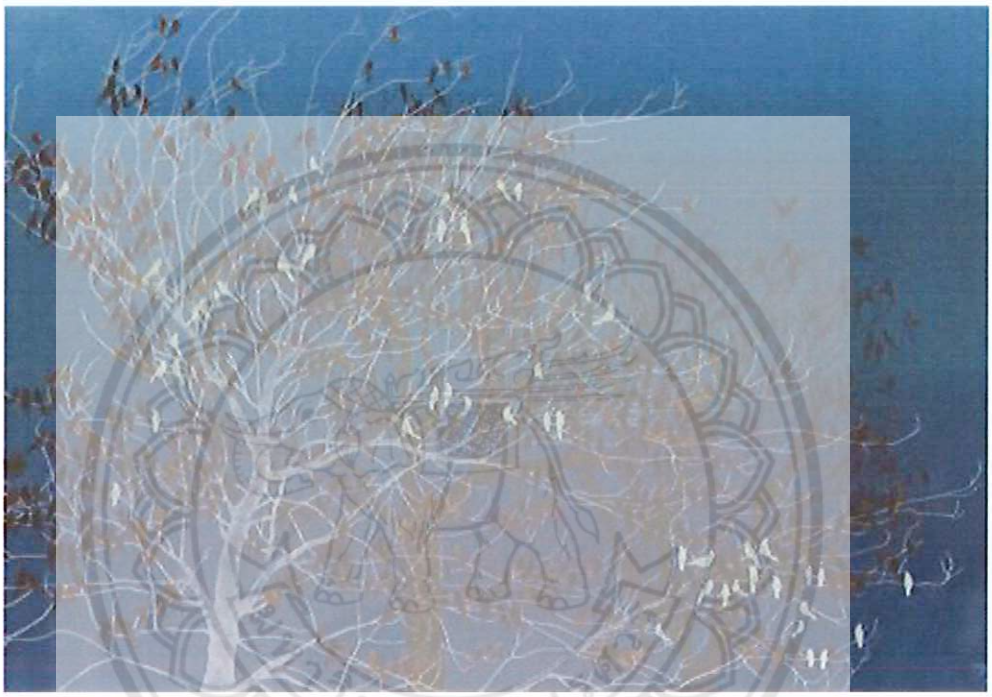

ภาพประกอบที่ 63 ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 2

ชื่อผลงาน สังคมนก 2

กลวิธี Dry point, Paper block, Eraser Linocut (แสตมป์ยางลบ)

ขนาด 70.5 x 100 ซม.

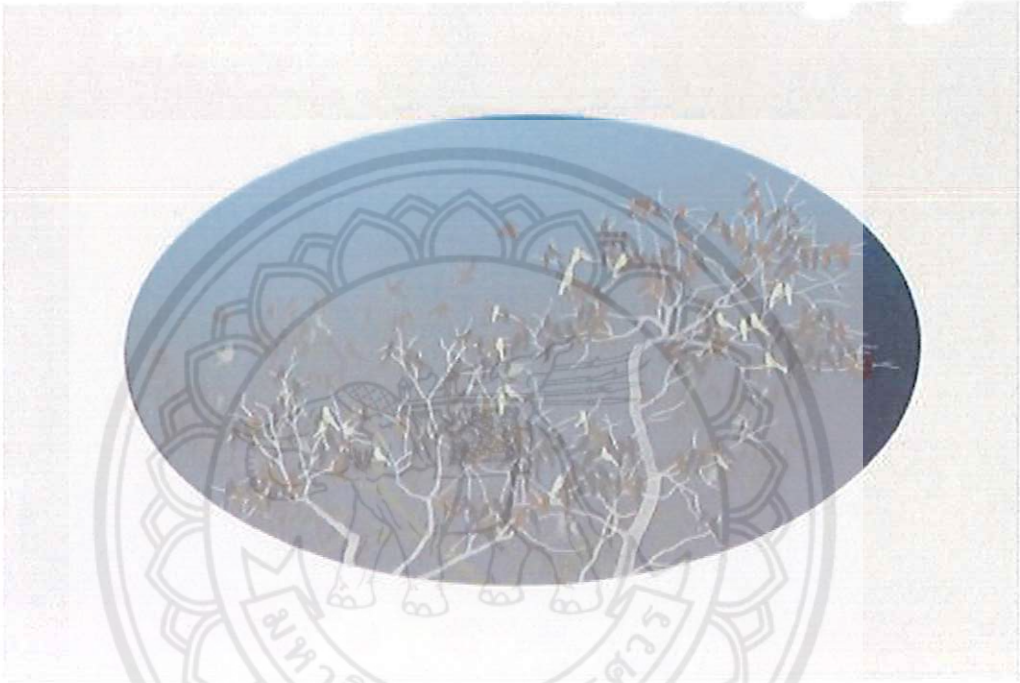

ภาพประกอบที่ 64 ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 3

ชื่อผลงาน สังคมนก 3

กลวิธี Dry point, Paper block, Eraser Linocut (แสตมป์ยางลบ)

ขนาด 76 x 112 ซม.

ภาพประกอบที่ 65 ภาพผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 4

ชื่อผลงาน สังคมนก 4

กลวิธี Dry point, Paper block, Eraser Linocut (แสตมป์ยางลบ)

ขนาด 70.5 x 150 ซม.

บทที่ 5

บทสรุป

การสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ภายใต้หัวข้อ สังคมนก เป็นการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ในมิติที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างขึ้น เพื่อแสดงออกทางความคิด มุมมองที่เกิดจากความรู้สึกที่ออกมาจากเบื้องลึกภายในจิตใจตามทัศนคติและประสบการณ์ส่วนตัว โดยตระหนักถึงการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะทางภาพพิมพ์ด้วยเทคนิค รูปแบบ เนื้อหา ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ผ่านเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมนก ซึ่งนกถือได้ว่าเป็นสัตว์อีกชนิดหนึ่งที่พบเห็นได้บ่อยในธรรมชาติ ที่ส่วนใหญ่มีการอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นฝูงเป็นกลุ่ม มีการสื่อสารระหว่างกันด้วยเสียงร้อง โดยมีพฤติกรรมที่มีการกระทำต่อกัน เกิดเป็นความสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เรียกว่า สัตว์สังคม มีความหมายอย่างกว้างๆ สำหรับสิ่งมีชีวิตที่มีความสัมพันธ์ติดต่อกับสมาชิกตัวอื่นๆ ในสปีชีส์เดียวกันจนถึงจุดที่เรียกว่า เป็นระบบสังคมที่เป็นเอกลักษณ์ โดยนกมีสังคมพอที่จะมีความสัมพันธ์ระหว่างแม่และลูกซึ่งคล้ายมนุษย์เราและสัตว์บางกลุ่มชนิด

จากเรื่องราวความคิดที่กล่าวมาผู้สร้างสรรค์ นำมาผ่านกระบวนการทางความคิดกลั่นกรองออกมาเป็นผลงานศิลปะ ที่เริ่มต้นการสร้างสรรค์จากการค้นคว้า และทดลองเทคนิคต่างๆ อยากมีขั้นตอนและมีระบบแบบแผน จากประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ในระยะเริ่มแรกมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้รู้และเข้าใจถึงวิธีคิด ขั้นตอนและกระบวนการของการทำงาน เพื่อให้การแสดงออกทางความคิดมีความสมบูรณ์มากที่สุด

ผลที่ได้รับจากการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ เหมือนเป็นบทสรุปที่ได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้สร้างสรรค์ โดยคาดหวังว่าสิ่งที่แสดงออกไปจะสามารถสื่อความหมายของแนวความคิดในผลงานศิลปะได้และผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้จะช่วยนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต สำหรับตัวผู้สร้างสรรค์เองและต่อผู้สนใจทางด้านศิลปะได้ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

ชะลูด นิ่มเสมอ. (2554) องค์ประกอบของศิลปะ (พิมพ์ครั้งที่ 8)
สำนักอมรินทร์ริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด. กรุงเทพมหานคร

สุชาติ เถาทอง. (2532) ศิลปะกับมนุษย์. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. กรุงเทพมหานคร

อัศนีย์ ชูอรุณ. (2554) ความรู้เกี่ยวกับศิลปะภาพพิมพ์. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ กรุงเทพมหานคร

กฤษณมูรติ/เนรัญชรา.ผู้แต่ง/ผู้แปล. (2540) ว่าด้วยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สำนักพิมพ์ มูลนิธิโกมลคีมทอง

ชาร์ลส์ ดาร์วิน (ดร.นำชัย ชีววิวรรธน์ และสุวัฒน์ อัศวไชยชาญ ผู้แปล. (2555) กำเนิดแห่งชีวิต
และทฤษฎีวิวัฒนาการ . สำนักพิมพ์สารคดี

โสมนัส ไชยา. ลัทธิเรียลลิสม์ (Realism) สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2557
จาก http:// world civil 14 blogspot.com

ศศิธร เฑียรเดชสกุล. ศิลปะแบบเรียลลิสม์ (2552, 28 พฤศจิกายน)
สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2557 จาก http://www.thaigoodview.com/node/49382

ร.ศ. ยืน ภู่วรรวรรณ. ช่วงเวลา สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2557 จาก http://web.kuac.th

สุริตนา ทองศิริ. ระบบนิเวศ สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2557
จาก http://surattana 64. Blogspot.com

ธรรมชาติและสิ่งแสดล้อม. สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2557 จาก http://reocities.com

http://m.touronthai.com

http://www.bittbox.com

http://www.shutterstock.com

http://all-silhouettes.com

http://bethlikes.com

http://www.gotoknow.org

http://news.mthai.com

http://www.senate.go.th

http://www.dhammajak.net

http://www.es.wikipedia.org

http://www.arthousegroups.com

http://worldcivil14.blogspot.com

http://th.wikipedia.org

http://www.simple.wikipedia.org

http://www.backtoclassics.com

http://en.wikipedia.org

http://www.dooqo.com

http://nokcult.blogspot.com

http://www.era.su.ac.th

http://www.bangkokartnews.com

http://www.pixpros.net

http://www.bloggang.com

http://www.en.wahooart.com

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาววันทนีย์ ปานทุ่ง
วันเดือนปีเกิด	12 เมษายน 2535
ที่อยู่	109/23 ม.12 ต.ปากน้ำ อ.สวรรคโลก จ.สุโขทัย 64110
โทรศัพท์	08-1785-3983
E-mail	**boobee_wantanee12@hotmail.com**

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2553	ปริญญาศิลปบัณฑิต เอกภาพพิมพ์ สาขาทัศนศิลป์ ภาควิชาศิลปะและออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- พ.ศ. 2547	มัธยมศึกษาปีที่ 1– 6 โรงเรียนสวรรค์อนันต์วิทยา อ. สวรรคโลก จ. สุโขทัย
- พ.ศ. 2546	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลสวรรคโลกประชาสรรค์ อ. สวรรคโลก จ. สุโขทัย
- พ.ศ. 2541	อนุบาล 1 – ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพระหฤทัยสวรรคโลก อ. สวรรคโลก จ. สุโขทัย

ประวัติการแสดงงาน

- Art Thesis Exhibition วันที่ 16 – 30 พฤกษภาคม 2557 ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (หนองอ้อ) จ.พิษณุโลก
- Art Thesis Exhibition วันที่ 6 – 29 มิถุนายน 2557 ณ หอศิลป์ กรุงไทย กรุงเทพมหานคร.